Rigas Awise

Redakzijas un ekspedizijas adrese Rigâ, Mafâ Grehzineeku ielâ Nr. 2.
Redakzijas un ekspedizijas telefons Nr. 549.

Awise isnahk katru deenu, isnemot swehtdeenas un swehtku deenas.

Sludinajumi maksâ: par stipru rakstu rindiņu pehz teksta 10 kap., preekschpuse 30 kap.

Pirmais gads.

Maksâ ar pesuhtischanu:
par 1 gadu 5 rbl. 50 kap.
„ ½ „ 2 „ 80 „
„ ¼ „ 1 „ 50 „
„ 1 mehnesi — „ 80 „

Bes pesuhtischanas:
par 1 gadu 4 rbl. — kap.
„ ½ „ 2 „ — „
„ ¼ „ 1 „ — „
„ 1 mehnesi — „ 40 „

№ 22. Peektdeen, 9. (22.) augustâ. 1902.

Ecki gada
skahbi kahpeki
798s. bahsejami uf tirgus pee J. Milkina.

Muhsu Lutera basnizas muſika.

Biedu Atis.

Kad 12. gadsimtenî Baltijâ nonahza kristigas itzibas sludinatâji, teem wairak ruhpa semes eegushchana, nekâ kristigu mahzibu isplatischana starp eedsimtneem. Usschla schur tur pa basnizinai, bij ari preesteri, kas gan pahrtika no nabagu lautinu swehdeem, bet ne par paschu beewkalposchanu, nebî ari par garigâm dseesmam ruhpejâs *). Labakas deenas fahka aust 16. g. f., reformazijas laikmetam sahkotees un ewangelijuma mahzibam isplatotees. Ihſts Deewa suhtnis jeb Auriga et Currus Israelis Curonici, kâ Hennings to nosauz, bij pirmais Kursemes herzogs Gotthards Kettlers. Ar sewischku debsibu un ihſta gahdneeka mihlestibu tas ruhpejâs neween par jauno mahzibu isplatischanu zaur basnizam un skolam, bet ari par garigâs dſihwes pazelschanu zaur ewangelisku dseesmu mahzischanu, kas bij ihpaschi uſſwehrta wina torejejâs wispahrigajâs basnizas instrukzijâs **). Kâ basnizu pahrlahpt, superbents, Salomons Hennings sawâ kronikâ stahſta, pats herzogs breschi nehmis dalibu pee gadskahrtigâm pahrklauſischanam skolâs un apdahwinajis ar naudu, brehdem un taml. tos, kas pratuschi wislabaki katkismi un garigas dseesmas ***). Pateizotees schai beewbijigâ herzoga gahdibai un usmudinaschanai, ewangelijuma tizigee Latweeschi dabuja ari sawu pirmo dseesmu grahmatu, kura isnahza Kazalauſchôs jau 1587. g. paschu herzoga apgahdibâ †). Starp Gottharda pehznahzejeem wehſture nemin neweenu, kas buhtu bijis zeenigs stahtees blakus schim slawenajam iſglihtibas weizinatajam. Gan augſtakee basnizas pabomes lozekli, superdenti, wirsmahzitaji un mahzitaji ruhpet ruhpejâs par jaunu dseesmu grahmatu fastahdischanu, apgahdaschanu un eeweschanu, gan tâs isnahza ar laiku jo kreetnakas, tomehr wiſâm winâm peemita finamâ mehrâ nepilnibas un ihſtâs dſejas truhkums. Atgadijâs pat, ka daschas jaunisdotâs dseesmu grahmatas atrada pee laudim masak peekrischanas, nekâ to preekſchtezes. Tâ gahja par peem. 1754. g. isdotai feſtai dseesmu grahmatai. Weegli noſkahrſtams, kadehl tâ bij. Jau nu katras jaunisdotâs dseesmu grahmatas ahrejais weids bij sawads, neparasts, tad ari paschi dseesmu fazeretaji (resp. tulkotaji), ar reteem iſnehmumeem, kâ Fürekers un daschi zili, nebuht nebij dſejneeki un pee tam prata wiſai wahji Latweeſchu walodu *). Starp 30 dseesmu fazeretajeem kâ pehz dſimuma weenigo Latweeti min Tetſchs famâ basnizas wehſturê Tukuma mahzitaju Wilumu Steineku **). Kâ nu tee, kas peeteekoſchi nepaſina walodu, kurâ ſagahdaja dseesmas, lai buhtu ſpehjuſchi dſejiski iſteikt to, kam waja-dſeja laudis eeſkſdit un ſajuhſminat? Zik maſ wehrîbas walodai peegreeſa ari ahrejî, rahda fakts, ka tikai ſeptitâ dseesmu grahmata (apm. 200 gadu pehz pirmâs) babuja wiſpirms latwiſku noſaukumu (1766. gadâ).

Un kâ ir tagad? Kahdas ir muhſu dseesmu grahmatas? Ko mehs dseedam muhſu basnizâs? Waj ſchi muhſu wokalâs basnizas muſikas eewehrojamâ daka, proti dseesmu teksts, iſpilda malodas un dſejas mahkſlas praſibas? Ai, beemſchehl ne; gan mums ir beeſgan pulka kreetnu dſejiſku dseesmu, bet baudſ kam wajadſeja buht zitadam, labakam, ſkaidrakam. „Dſejas mahkſla ir leela kaſpone muhſu tautas basnizam. Waj tadehl naw ſchehl ſkatit, ar zik newelkli „rihmeteem perſcheem“ dſejiſkais tautas gars ſwehtdeenu pehz ſwehtdeenas top mozits?“ jawaizâ ſche llhdſ ar muhſu neaiſmirſtamo dſejneeku Auſekli. Arweenu wehl paſchas leetas weizinaſchanai leekas truhkſtam ihſto wihru. Tâ jau 1879. g., pee tagadejâs Kurſemes dſeeſmu grahmatas iſtahſchanas, daſchkahrt tapa alſrahdits *) tâ uſ ſchai grahmatâ uſnemto dſeeſmu himnologiſkâm, kâ ari dſejiſkâm un walodas nepilnibam un truhkumeem, bet tas palika beſ eewehribas: grahmata, kas jau toreiſ neapmeerinaja ihſtâs dſejas zeenitajus, tapa eewesta muhſu baſnizâs, kur pareiſaki bij to nebarit. Mums, ſinams, jaapmeerinajas ar dſeeſmam, himnem, kas mudſchet mudſch no nedſejiſkâm formam un trekneem iſteizeeneem (kâ: elles praul, elles lahzis, elles pirts, elles ſuni, wella wehtra, breeſmigs wehrs), nedilſchâm aſtkanam (trauzinſch — draudſinſch, brukt — ſprukt, Krist — miſt, nakti — makti — ſakti — wakti), germaniſma (kunſtneeks, luſtes, walſchkiba, geld, braks) nedaileem ſaihſinajumeem (kâ Nr. 30, 5: „Man jel to ſird' par juhru dar', Ka es to ſaldum' eeriht war'“), nelatwiſkeem wahrdu ſakopojumeem (dewejs wiſu labu, tee pulki manu grehku), neſaprotamâm dſeeſmam (kâ Nr. 429, 5: „Ko glaubu-wahrdus dodat? Ko luhdſeet ilgak miſt? Ko juhs ar to man modat, Ko redſu reeſt un riſt? Braks wiſs ir, ko juhs rahdat, Neeks nelihdſ man neneek'. Prahts ir par to ween gahdat, Kas weenumehr paleek.“), metriſkâm nesaſkanam ar muſikas akzentu (par peem: Pa-|lö-das| wâhr-teem | pä-ze|keſt, Pa-|ſaû-les | dür-wis | üt| da-|rêet; Jo pree-|ſi-gi | jo klau-|ſî-gi | pâts pa-da-das; Weh-|ſchok-kus | gäi-ka | pä-ſla-|was, Sil-|gäl-was | ſau-les-| wêê-ſchus) u. t. pr. Tad wehl baudſ pamata dſeeſmu, pehz kuràm zitas dſeedamas (kâ: Nr. 23, 50, 56, 65, 114, 122) tagadejâ dſeeſmu grahmatâ pawiſam naw, kas apgruhtina ſchos dſeeſmu meldiju eemahzischanu ſewiſchki ſkolâs. Ari tekſtu rakſturs baudiſkahrtigi ne gluſchi peemehrots meldiju rakſturam. Mehs dſeedam preezigas flawas dſeeſmas ar ſehrâm, gaudigâm meldijam, kamehr ſehrâs mirſchanas un behdu dſeeſmas ar jautràm, dſidràm meldijam u. taml., pee kam ari ehrgelneekam janem atteezoſchâs preekſchſpehles, lai tàs ari ſinameem gadijumeem nebuhtu iſſti peemehrotas. Daudſ labaka naw 1891. g. iſdotâ Widſemes dſeeſmu grahmata; ari tai atrodam wiſas patlaban mineàs kluhdas un nepilnibas, tikai maſakâ mehrâ. Tà par peem. angſchpeewestais nefaprotamais pantliſch iſ Kurſ. dſ. gr. tur ſtahw ſchahdi (Nr. 628, 4): „Ko glaudu wahrdus dodat? Ko gribat turet man? Ko juhs ar to man modat? Man ir pafaules gan. Braks wiſs ir, ko juhs rahdat, Neeks nepalihdſ neneek'; Prahts ir par to ween gahdat, Kas muhſchigi paleek.“ Tà, luhk, dſeja un waloda likàs nowahrtà, lai gan mums netruhkſt ne kreetnu dſejneeku, ne walodas prateju, kas, eewehrojot ari mahkſlas praſibas, ſpehjigi pareiſi pahrlabot un nopeetni ſkat tagadejàs, kà ari fazeret jaunas garigas dſeeſmas. Tikai noſchehlojami, ka daſchs labs no tahdeem ir zaur nelabwehligeem apſtakleem ſpeſts meklet ſew zitu darba lauku, nekà to, uſ kuru ſagatawojees un kur waretu ſelmigi ſtrahdat lihdſi, weizinot ſchàs muhſu baſnizas intereſes.

*) Kà wehl muhſu laikôs ſtahw ar Latw. walodas praſchanu, rahda ſekoſchs iſwilkums iſ kahda wiſspahr paſihſtama Kurſemes mahzitaja wehſtules no 3. jul. 1890. g., kur wahrdu pa wahrdam ſchà rakſtits: „Jums daru ſinamu, ka nebuht newaru Jums tahs pageſtetas leezibas tik ahtri ſagatawot un noſtelet, kà domajeet un wehlejeetees. Pirmkahrt ar 2 Rubleem nelikt. Iſkatrai leezibai japeelìhſ 80 kap. mahrka, ko man wajaga rentejâ pirkt. Tas iſtaiſa 2 Rub. 40 Kap. Bes poſta wiņas neiſſtreeſ us Jums un ar apdroſchinaſchanu wiņas jaſtelo un ar publineem wiņas jaiſſtrahda. Ta tad wiſmaſaki wehl truhkſt 1 Rublis 40 Kap. u. t. t.“

*) Starp zitteem ari no Tukuma Latweeſchu mahzitaja A. Jürgenſona ſga wiņa ſinodes preekſchneſumâ ta gada 18. ſeptembri.

**) Tetſch, Curl. Kirchengeſch. III. Th. pag. 172.

*) Sk. Sal. Hennings wahrhafter u. beſtändiger Bericht, Roſtock 1589. S. 8.

**) Kirchenordnung des Herzogthums Curland und Semgallen in 4-to. Roſtock 1570.: in instructione generali omnibus Pastoribus praescripta. Art. 5.

***) Sal. Hennings Liefländiſch-Curländ. Chronik. Roſtock 1590. in fol. et quidem in praef. Dav. Chytrali. pag. 5. 6.

†) Tetſch, Curländiſcher Kirchengeſchichte III. Th. Königsberg u. Leipzig 1769. S. 148.

Jauns uſnehmeens Latweeſchu grahmatweikalneezibas lankâ.

Weikaleem paplaſchinotees, arweenu jaluhko eeweſt jaunus darbibas weidus, kas fareſchgito, plaſcho darbibu padara weenkahrſchaku un weeglaku. To wiſur eewehro, un tas ari mums jaeewehro.

Latweeſchu grahmatweikalneeziba kluwuſe gadu no gada fareſchgitaka. Gandrihſ katru mehneſ peenahk jauns grahmatu weikals klaht, kas, lai weeglaki nahkku zauri ar grahmatu eegahdaſchanu, ſahk iſdot ſawas grahmatas, lai pa dalai pret tàm waretu eemainit zitu grahmatweikalu iſdewumus u. t. t. Tà tad tagad grahmattirgotajam, kas ſawâ weikalâ grib turet wiſus Latweeſchu iſdewumus un tahdâ weidâ apmeerinat ſawu pirzeju peeprahſjumus, jagreeſchas pee beſmitteem un wehl woirak iſdewejeem pehz winu iſdewumeem. (Nemt tos no kahda tuwaka wibutaja, grahmatweikalneekam naw aprehkina, jo tad tas newar dabut no apgahdataja pilnigo rabatu, bet jabalas tant ar wibutaju.) Daudſkahrteja paraſtiſchanàs un ſaſuhtiſchanàs ſaweenota ar leeleem, weltigeem laika un naudas tehrineem, no kureem ſchos laikus luhko iſtargatees katrs ihſts weikalneeks. Tadehl ahrſemîs jau ſen eeweſti tà ſauktee kommiſionaru weikali. Kur tee paſtahw, tur weikalneeks, peem. grahmattirgotajs, ar ſawàm daſchadàm wajadſibam (wiſadeem grahmatu apſtellejumeem) negreeſchas wis atſewiſchki pee katra iſdewuma apgahdataja (daſcha iſdewuma apgahdataja warbuht pat nemaſ naw ſinams), bet greeſchas weenigi pee ſawa kommiſionara. Pehdejais apgahdà ahtri wiſu wajadſigo un peeſuhta to pret finameem prezenteem (teikſim 5% no netto) ſawai kundei. Kommiſionaram, ſinams, juhs ar to man modat? Man ir pafaules gan. Braks wiſs ir, ko juhs rahdat, Neeks nepalihdſ neneek'; Prahts ir par to ween gahdat, Kas muhſchigi paleek.“ Tà, luhk, dſeja un waloda likàs nowahrtà, lai gan mums netruhkſt ne kreetnu dſejneeku, ne walodas prateju, kas, eewehrojot ari mahkſlas praſibas, ſpehjigi pareiſi pahrlabot un nopeetni ſkat tagadejàs, kà ari fazeret jaunas garigas dſeeſmas. Tikai noſchehlojami, ka daſchs labs no tahdeem ir zaur nelabwehligeem apſtakleem ſpeſts meklet ſew zitu darba lauku, nekà to, uſ kuru ſagatawojees un kur waretu ſelmigi ſtrahdat lihdſi, weizinot ſchàs muhſu baſnizas intereſes.

Jaunakais Latweeſchu tautas pafaku krahjums.

Lerchа-Puſchkaiſcha Latweeſchu tautas pafaku krahjuma VII. daka, pee kuras wiſa tauta nehmuſe dalibu zaur ſubſkribeſchanu un kuru iſdod Rigas Latweeſchu beedribas Sinibu Kommiſija, gatawojas naigi ween uſ iſnahkſchanu. Kà finams, ſcha milſu krahjuma drukaſchanu uſnehmees J. Ohſols Zehſis. Mums tagad peenahkuſe ſina, ka kahda zeturtà daka, lokſchņu 25 no ſcha krahjuma, jau pabeigta eetpeeſt. Wiſa grahmata buhs ap 100 drukkokſchņu beeſumâ un taſà buhs eekſchà ap 4000 pafaku, tà ka kopâ ar preekſchejàm ſeſchàm dakam buhs ſawahktas un eetpeeſtas tagad pawiſam 6002 Latweeſchu tautas pafakas. Tàs ſchat krahjumà buhs ſadalitas pehz ſatura un weetas daſchdaſchadàs wirs- un apakſchnodalàs, tà ka pehineekeem darbs buhs ſtipri atweeglinats. Par to tad ari pafaku krahjeja pee ſchàs VII. dakas faſtrahdajis apakſs 6 gadus. Tas tad ari ir darbs, kas uſlikts kroni wiſeem libdſſchinejeem tautas pafaku un teiku krahjumeem, kà ari paſcham krahjejam, Lerchа-Puſchkaiſcha kgam, kas ar aprihnojamu iſchkiumu un iſturibu ſawilzis weenâ kopâ, kà bites no daſchdaſchadeem ſeedeem medu, wiſas Latweeſchu pafakas, zik ween tàs tagad wehl bija ſafneedſamas un fakrahjamas. Wiņa nopelnus wiſpilnigaki mahzès nomehrtet un zeenit tikai wehlakàs paaudſes — Latweeſchu gara un nodabas pehtneeki tais laikôs, kad ſchahdas gara mantas tautas muiſ wairs nebuhs faſtopamas tahdâ pilnibâ, kà tagad.

Jaunas dſeeſmu grahmatas.

Wehſturiſks romans trijàs dalàs no M. R. Sagoſkina.

Tulkojis S. n — is.

13 (Turpinajums.)

Otrâ daka.

I.

Lai nenoklihſtu no muhſu ſtahſta paraſàs kahrtibas, mums jagreeſchas bruſku atpakaļ. Laſitaji, domajams, nebuhs peemirſuſchi, ka Kirſcha, ſpoſchi iſpildijis ſawu burwja lomu, kahda puiſcha pawadibâ aiſgahja atpakaļ uſ pahrwaldneeka mahju. Winam grihdejàs iſſinat, zik ilgi Juris paliks pee bajara Schalonſka un pa kahdu zelu winſch doſees projam, kad buhs no bajara atwadijees. Kirſcha ſawa ſirga mugurâ bij braſchs kara-wihrs, mihleja iſkautees, eedſert un patroſchņot; tatſchu pat wisleelakajâ zihnas uſbudinajumâ winſch ſaudeja neapbrunotu eenaidneeku, nefpihdſinaja gubſtekni, kà wiņa beedri mehdſa darit, tas ir: neapgraiſija tam ne auſis, ne begunu, bet tikai, aplaupijis no galwas lihdſ kahjam, pameta to weenâ krekłâ un palaida, lai eet, kur nahzis. Saprotams, daſchreiſ tas notika ari ſeemâ, ſtiprâ ſala laikâ, tatſchu tatreſ wajarâ winſch iſturejàs pret teem ar tahdu pat ſchehlſirdibu un pazeetigi paneſa beedru ſoboſchanos, kuri mehdſa winu behwet par Kirſchas tehwu un teiza, ka winſch ne-eſot nekahdos Aiſtrahzeeſis, bet dahſa. Muhſchigi atreebtees par reiſ nedaritu apwainojumu un nekad neaiſmirſt otra labu ſirdi, — tas bij dauſtis, ko Kirſcha wiſâ ſawâ muhſchâ nekad nepahrkahpa. Juris bij iſglahbis winu no nahwes, un winſch bij gatawe katru azumirkli dotees breeſmàs, lai tik ſcham kaut kahdi pakalpotu; tapehz naw nekahds brihnums, ka winam loti gribejàs ſinat, kad Juris doſees zelâ un uſ kureeni. Atſtahjis bajara pagalmu, winſch jautaja ſawam pawadonam: waj ſchis neſinot, zik ilgi Miloſlawſkis pee wineem uſtureſees?...

— Neſinu, — apkalpotajs ſtrupi atteiza.

— Waj tu newaretu, mihlais, apwaizatees par to pee wiņa kalpa?

— Ne.

— Ne? Nu, ja tu negribi to darit, tad tatſchu es wareſchu parunatees ar winu?

— Ne.

— Bet ja nu es pats eju winu uſmeklet?

— Es tewi nelaidſchu.

— Un ja es tewi neklauſtſchu?

— Tad grahbſchu tewi pee apkakles.

— Pee apkakles? Bet ja es tew par to reiſ likſchu ar duhri?...

— Es ſaſaukſchu laudis un mehs eelauſiſim tew wiſas ribas.

— Jhſt un ſkaidri! Tà tad man naw eeſpehjams winu redſet?

— Ne.

— Bet ſaki, luhdſams: waj wiſt bajara kalpi ir tahdi lahtſchu tehwini, kà tu?

— Kad pats kahdreiſ iſbaudiſt winu nagus, tad ſinaſi.

— Paldees par tawu laipnibu!

— Ne par ko.

Tà ſarunadamees, wini bij aiſſneeguſchi pahrwaldneeka mahju; apkalpotajs, nodewis Kirſchu ſaimneeka ſinâ, dewàs atpakaļ. Jautree kahſu weeſt ſanehma winu ſkaleem preeka ſauzeeneem. Wiſt jau ſinaja, kahdi laimigi panahkumi bijuſchi Aiſtrahzeeſcha burwibas mahkſlai; weziga bajara rokas-meita, kas pate ſawàm azim bij brihniſchkigo bajara meitas dſeedinaſchanu redſejuſe, ſtraibija kà negudra no mahjas uſ mahju, un preeka wehſts ar wiſeem ſihkumeem un peedewam, lihdſigi ſtraujat upitei, pahrpluhdinaja wiſu ſahdſchu.

— Luhdſu, luhdſu, tehtin, eſi tik laipns! — ſaimneeks teiza, noſehdinadams winu goda weetâ, preekſchejâ kaltâ. — Paſtahſti mums, kà tu iſdſeedinaji jaunkundſi? Wiņa tak teeſcham bijuſe ſamaitata?

— Ja, ſaimneek, ſamaitata.

— Waj teeſa, — ſkrihweris eejautajàs, — ka tiklihdſ tu eegahjis teremâ, Anaſtaſja Timofejewna eeſahkuſe reet, kà funis?

— Ak, tà jau nemaſ nebij, Memnon Filipowitſch! — kahds weeſis pretojàs. — Tatjana ſtahſtija, ka jaunkundſe dſeedajuſe kà gailis.

— Tatjana melſch neekus! — Kirſcha ſwarigi atteiza. — Kad es ſahkſchu burt, tad, brahlit, pats nelabais ſinàs turet mutiļ Un, ſakat paſchi, kà tad tas ari iſſkatitos, ja bajara melta ſahktu reet kà funis, waj art dſeedat gaiſa balſi! Wiņa tak naw nekahda kalpu melta: peeteek jau ar to, ka tapat nihkuļo un namozas ar ſkumjam.

— Ko nu runat par bajareem! — pahrwaldneeks eejauzàs ſtarpâ. — Uſtlauſees, mihlo draudſin! Timofejs Feodoromitſchs pawehleja tew dot trihs ſelta dukatus un laut iſwehletees kuru katru ſirgu no ſawa ſtalla.

— Sinu, ſaimneek.

— Nu labi, labi; es tik gribeju teikt, lai tu nemeſtu ſawas azis uſ to melno ehſeli ar baltu ſihmiti peerê.

— Un kapehz ne?

— Winſch, teikſim, ſlawens lopinſch, Perſeeſchu fugas, tſchetrus gadus wezs un ne par welti noſaukts par Weeſuli — famihs lupatàs wiſu, kas pagadijees zelâ...

— Waj tas kas launs?

— Kas nu par launu, tikai jaſaka, ka pats leelais waronis, Jeruſlans Lazarewitſchs, nenoſehdetu winam mugurâ. Tahds bihdelkule, ka lai Deews nebod! Mugurâ uſkahpt jau uſkahps katrs, tikai lihdſ ſchim wehl neweens naw ſweikâ nokahpis: eeſahkumâ trambas ſchà un tà, lihdſ peepeſchi nemſees faſlectees uſ pakaļkahjam, ſahks airetees wiſàm tſcheträm pa gaiſu — ak, manu tehtin!... es ſaku, tu ſawu beenu wairs nepaſihſt!

Kamehr pahrwaldneeks ſtahſtija, Aiſtrahzeeſcha azis preekà eeſwehpojàs.

— Nahdi tik ſchurp! — winſch eeſauzàs. — Tahda man ihſti wajadſigs! Pekłê ar wiſeem tahdeem ſtalla tſchapreem! Dod man no ſtelinga paſchu trakako... ſwehru!

— Waj nu prahts! — pahrwaldneeks eeſauzàs, brihnedamees par tahdu Aiſtrahzeeſcha duhſchibu. — Nedſams, brahļ, ſlauſtis tew waren ſihkſts!... Kas tur nu par preeku, es ſaku!...

— Kas par preeku! Ech, ſaimneek! tu neeſi dihdijis tramigu ehrſeli pilnâ ſtreeſchanâ, ne-eſi nokauſejis tahdu uſ klaja lauka un pahrwehris rahmu, kà jehru, ſawâ nometnê, un tapehz ari nepaſihſti duhſchigo Kaſaku preekus!... Kas tas par firgu, ja katra balda tam war noſehdet mugurâ!

— Ja, ja! — ſkrihweris eetſchukſtieja pahrwaldneekam. — Winam weegli runat: ne pats ſehd, bet koelni tura!...

Pa to ſtarpu jaunais pahris bij jau atſtahjis weeku iſtabu, weeſt atwadijàs weens pehz otra, un brihſ iſtabâ palika tikai ſaimneeks, prezinceze, weens no „braudſineem“ un Kirſcha. Pahrwaldneeks, pehz toreiſejà Kreewu eeraduma, kuru bajars, uſſur ſekodams Poku paraſcham, nemehdſa iſpildit, — luhdſa Kirſchu eet noſnaustees, un pehz brihſcha iſtabâ eeſtahjàs dſiſch kluſums. — — —

Kirſcha pamodàs ahtraki par wiſeem zitteem. Nawadijàs wairak ſtundas ſmazigajâ iſtabas gaiſâ, winſch gribeja iseet ahrâ atſpirdſinatees. Iſgahjis uſ trepeem, winſch eewehroja, ka laiks ſahk groſitees: debeſs bij apklahta leetus mahkoneem, lehns deenwidus wehjinſch atneſa walgu dſeſmu; wahrdu ſakot, wiſs wehſtija, ka drihſ eeſtahſtees pawaſars un beigſees ſala laikſ, kas neatlaidigi bij paſtahwejuſchi lihdſ pat beidſamam brihdim, kamehr zitteem gadeem ap to laiku jau ſahka eet lebus un mauriņſch klahjàs jaku ſahliti. Kamehr winſch nopreezajàs par laika groſiſchanos, winam eeſtàs auſis kahda pakluſa ſaruna, kas nahza no kaimiņu pagalma. Sinadams no peebſihwojumeem, ka daſchureiſ loti uzdevigi bſtrdet, lo ziti runà, winſch kluſu peegahja pee ſehtas, kas winu ſchkihra no runatajeem, un lai gan ne miſat ſkaidri, tatſchu pilnigi ſaprotami ſadſirdeja daſchus wahrdus, ko iſrunaja kahda wiņam nepaſihſtama balſs:

— Schehl, brahlit, Omkaſch, ſchehl, ka tewis nebija! Kas par ſlawenu kehreenu: tik bagats tirgotajs, un kas to mantu, mantu! Ari ſudraba atradàs deeſgan daudſ. Man ſtahſtija, ka tu atkal doſchotees zelâ?

— Nu ja... pee welna!... — kahda rupja, aiſſmakuſe balſs atbildeja. — Nebod tew, ziliwekam, ne gobigi nofnaustees. Es domaju, ka nu uſ pahris nedeļam buhſchu ſwabads, — bet kur tu Deewin! Nahkamo nakti bajars mani ſuhta uſ Riſchegorodas zeku, wairak kà tſchetrdeſmit werſtis...

— Kapehz?

— Leeta, luhk tahda...

Turpmakee wahrdi tika iſrunati tik kluſâ balſî, ka Kirſcha newareja ſapraſt neneeka; pehz tam dobjà, aiſſmakuſê balſs turpinaja:

— No pirmà gala winſch man uſdewa ſcho tikai uſraudſit, bet pehz pusdeenas, redſams, bij pahrdomajis zitadi... Tu warbuht ſini, kahdas deſmit werſtis no Riſchnija, tur meſchâ ir neleela grawa?

— Kà nu neſinaſchu!

— Nu, turpu jau aiſſahtlija tſchetrus wihrus, un es uſnehmos nogahbat wineem rokà ſcho mihlo draudſiņu!... waj ſaproti?

— Sinu, ſinu. Sabos weenreiſ pa ſprandu, — un ne gailis wairs nebſeedàs pakaļ! Par wiſu zitu lai atbild Nowgorodeeſchi: ta winu barſchana, un ar to leeta beigta!

— Tà nu ihſti wis naw, mihlais! Ar to kalpu, ſaprotams, daudſ neprahtſtam, bet kungu pawehleja ſagahſtit dſihwu.

Feletons.

Juris Miloſlawſkis.

Wehſturiſks romans trijàs dalàs no M. N. Sagoſkina.

Tulkojis S. n — is.

13 (Turpinajums.)

Otrâ daka.

I.

Lai nenoklihſtu no muhſu ſtahſta paraſàs kahrtibas, mums jagreeſchas bruſku atpakaļ. Laſitaji, domajams, nebuhs peemirſuſchi, ka Kirſcha, ſpoſchi iſpildijis ſawu burwja lomu, kahda puiſcha pawadibâ aiſgahja atpakaļ uſ pahrwaldneeka mahju. Winam grihdejàs iſſinat, zik ilgi Juris paliks pee bajara Schalonſka un pa kahdu zelu winſch doſees projam, kad buhs no bajara atwadijees. Kirſcha ſawa ſirga mugurâ bij braſchs kara-wihrs, mihleja iſkautees, eedſert un patroſchņot; tatſchu pat wisleelakajâ zihnas uſbudinajumâ winſch ſaudeja neapbrunotu eenaidneeku, nefpihdſinaja gubſtekni, kà wiņa beedri mehdſa darit, tas ir: neapgraiſija tam ne auſis, ne begunu, bet tikai, aplaupijis no galwas lihdſ kahjam, pameta to weenâ krekłâ un palaida, lai eet, kur nahzis. Saprotams, daſchreiſ tas notika ari ſeemâ, ſtiprâ ſala laikâ, tatſchu tatreſ wajarâ winſch iſturejàs pret teem ar tahdu pat ſchehlſirdibu un pazeetigi paneſa beedru ſoboſchanos, kuri mehdſa winu behwet par Kirſchas tehwu un teiza, ka winſch ne-eſot nekahdos Aiſtrahzeeſis, bet dahſa. Muhſchigi atreebtees par reiſ nedaritu apwainojumu un nekad neaiſmirſt otra labu ſirdi, — tas bij dauſtis, ko Kirſcha wiſâ ſawâ muhſchâ nekad nepahrkahpa. Juris bij iſglahbis winu no nahwes, un winſch bij gatawe katru azumirkli dotees breeſmàs, lai tik ſcham kaut kahdi pakalpotu; tapehz naw nekahdos brihnums, ka winam loti gribejàs ſinat, kad Juris doſees zelâ un uſ kureeni. Atſtahjis bajara pagalmu, winſch jautaja ſawam pawadonam: waj ſchis neſinot, zik ilgi Miloſlawſkis pee wineem uſtureſees?...

— Neſinu, — apkalpotajs ſtrupi atteiza.

— Waj tu newaretu, mihlais, apwaizatees par to pee wiņa kalpa?

— Ne.

— Ne? Nu, ja tu negribi to darit, tad tatſchu es wareſchu parunatees ar winu?

— Ne.

— Bet ja nu es pats eju winu uſmeklet?

— Es tewi nelaidſchu.

— Un ja es tewi neklauſtſchu?

— Tad grahbſchu tewi pee apkakles.

— Pee apkakles? Bet ja es tew par to reiſ likſchu ar duhri?...

— Es ſaſaukſchu laudis un mehs eelauſiſim tew wiſas ribas.

— Jhſt un ſkaidri! Tà tad man naw eeſpehjams winu redſet?

— Ne.

— Bet ſaki, luhdſams: waj wiſt bajara kalpi ir tahdi lahtſchu tehwini, kà tu?

— Kad pats kahdreiſ iſbaudiſt winu nagus, tad ſinaſi.

— Paldees par tawu laipnibu!

— Ne par ko.

Tà ſarunadamees, wini bij aiſſneeguſchi pahrwaldneeka mahju; apkalpotajs, nodewis Kirſchu ſaimneeka ſinâ, dewàs atpakaļ. Jautree kahſu weeſt ſanehma winu ſkaleem preeka ſauzeeneem. Wiſt jau ſinaja, kahdi laimigi panahkumi bijuſchi Aiſtrahzeeſcha burwibas mahkſlai; weziga bajara rokas-meita, kas pate ſawàm azim bij brihniſchkigo bajara meitas dſeedinaſchanu redſejuſe, ſtraibija kà negudra no mahjas uſ mahju, un preeka wehſts ar wiſeem ſihkumeem un peedewam, lihdſigi ſtraujat upitei, pahrpluhdinaja wiſu ſahdſchu.

— Luhdſu, luhdſu, tehtin, eſi tik laipns! — ſaimneeks teiza, noſehdinadams winu goda weetâ, preekſchejâ kaltâ. — Paſtahſti mums, kà tu iſdſeedinaji jaunkundſi? Wiņa tak teeſcham bijuſe ſamaitata?

— Ja, ſaimneek, ſamaitata.

— Waj teeſa, — ſkrihweris eejautajàs, — ka tiklihdſ tu eegahjis teremâ, Anaſtaſja Timofejewna eeſahkuſe reet, kà funis?

— Ak, tà jau nemaſ nebij, Memnon Filipowitſch! — kahds weeſis pretojàs. — Tatjana ſtahſtija, ka jaunkundſe dſeedajuſe kà gailis.

— Tatjana melſch neekus! — Kirſcha ſwarigi atteiza. — Kad es ſahkſchu burt, tad, brahlit, pats nelabais ſinàs turet mutiļ Un, ſakat paſchi, kà tad tas ari iſſkatitos, ja bajara melta ſahktu reet kà funis, waj art dſeedat gaiſa balſi! Wiņa tak naw nekahda kalpu melta: peeteek jau ar to, ka tapat nihkuļo un namozas ar ſkumjam.

— Ko nu runat par bajareem! — pahrwaldneeks eejauzàs ſtarpâ. — Uſtlauſees, mihlo draudſin! Timofejs Feodoromitſchs pawehleja tew dot trihs ſelta dukatus un laut iſwehletees kuru katru ſirgu no ſawa ſtalla.

— Sinu, ſaimneek.

— Nu labi, labi; es tik gribeju teikt, lai tu nemeſtu ſawas azis uſ to melno ehſeli ar baltu ſihmiti peerê.

— Un kapehz ne?

— Winſch, teikſim, ſlawens lopinſch, Perſeeſchu fugas, tſchetrus gadus wezs un ne par welti noſaukts par Weeſuli — famihs lupatàs wiſu, kas pagadijees zelâ...

— Waj tas kas launs?

— Kas nu par launu, tikai jaſaka, ka pats leelais waronis, Jeruſlans Lazarewitſchs, nenoſehdetu winam mugurâ. Tahds bihdelkule, ka lai Deews nebod! Mugurâ uſkahpt jau uſkahps katrs, tikai lihdſ ſchim wehl neweens naw ſweikâ nokahpis: eeſahkumâ trambas ſchà un tà, lihdſ peepeſchi nemſees faſlectees uſ pakaļkahjam, ſahks airetees wiſàm tſcheträm pa gaiſu — ak, manu tehtin!... es ſaku, tu ſawu beenu wairs nepaſihſt!

Eekschseme.

Par Widsemes ew.-lut. konsistorijas laizigeem peesehdetajeem eekschleetu ministrs apstiprinajis Arwidu f. Strandmani un Rigas-Walmeeras apgabala goda meerteesnesi f. Rautenfelbu.

Walkas-Alukfnes-Stukmanu dselszekich, kâ „Rischk. Westn." rakstita, esot gandrihs jau gataws. Tikai daschi schehbi tahbi nolihdsinaschanas darbi wehl esot janobeidsi. Kad schi dselszeka linija buhschot galigi nobeigta, tad Widsemes schaurleeschu dselszeka sabeedriba taisischot jaunu liniju, no Walmeeras stazijas fahkot lihdsi Salazei.

No Jaun-Raunas. Katrs, kam buhs gabijees braukt zaur muhsu pagastu, buhs nopreezajees par glihto pagasta namu un skolu, kâ ari par muhsu jauko atbuhsas weetinu Baltâ kla pamalê, pee tam nodomadams, ka mehs esam waj pate weenprahtiba, ka spehjuschi uszelt tahdas ehkas un eeguht tahdu meera weetu. Bet tâ domatajs loti maldijos. Pee mums ta mihkâ weenprahtiba nebuht naw tik leela, bet partiju gars un nepateiziba laiduschas beesgan dsikas saknes; ja kur weetâ paruna: „Jwelz funi no uhdens, winsch tem eeksch rokâ", tad pee mums gan. Pee abu pagasta ehku uszelschanas, pee kapsehtas eegushschanas un pee ziteem wispahrejeem darbeem jo dsihwu dalibu nehmuse weetejâ dseedaschanas beedriba, pee tam nesdama leelus naudas upurus, un tomehr schi pate beedriba ir tagad baschu azis, kas buhtu peesklaiami iglihtotakeem, kâ ihsts peedsimschanâs aknens, un tee dotu waj nesin ko, lai tikai winu waretu reisi dabut no kakla nost. Lai to safneegtu, tab tee isleeto wisadus lihdsekkus. Deemschehl, tâ ne-eet ar beedribu ween pee mums.

J.

No Kalsnawas. Lauku stahwoklis. Schogad schê baba nahk ar wisu par mehnesi wehlak. Parasti sche seed leepas junija beigâs, bet schogad seedeja julija beigâs; rudsus plauj zitôs gadôs ap 15. juliju, schogad plaus ap 15. augustu, un tâ famehrâ wiku lauku stahwoklis wehlins. Schejeenees cheem ir daudz plawu gar upem, kas gandrihs wisas aiz pahrpluhduma stahw wehl neplautas. Ausas labas, meeschi wispahrigi pawidam, lini gandrihs labi, un dahrsa saknes peeteekoschas.

T.

No Dschuhkstes. 4. augustâ weetejai semkopibas beedribai bija mehnescha sapulze. Sapulzi kupitnaja stud. chem. Buscha kgs ar referatu „Muhsu saimneezibâ". Zeen. referents beesgan zilbinaja saimneekus, ka tee semkoplbâ peeteekoschi ahtreem soleem gahjuschi uz preekschu, bet saimneezes turpretim raudsija pamudinat tikpat ahtreem soleem daschâ labâ weetâ ari eekschejâ saimneezibâ eet uz preekschu, sewischki, kas sihmejas uz garschigu un weseligu ehdeenu pagatawoschanu, peem. kâ wislabaki gaku sahlit, schahwet, swaigu galu ilgaki usglabat, aprahdidams pee tam, no kahdâm weelam zilweka meesa sastahw un kahdâ mehrâ katra gaka eespehj patehretâs bakas wislabaki aibot atpakat. Par augstu konsumeschanu preekschlasitajs solijâs turpinat 15. sept., minetâs beedribas gada swehtkôs, kureus kuplinâs weetejâ dseedaschanas beedriba ar teatri. Tai paschâ reisê iswehleja ari komiteju, kas lai wadstu un pahrsinatu nupat nopirktâs ahbollina kulamâs maschinas darbibu. Schahdas maschinas katram semkopim par sewi gruhti eegahdajamas, jo maksâ wairak par 1200 rbl., bet, luhk, beedribas schahdu naudu atweeglina. Pehz sapulzes atlika wehl isnehginat jauneeguhtâs uguns dsehschamâs schluhtenes, par kuru darbibu — isnemot baschus — klahtesoschee beedri bija apmeerinati. — Labiba, it sewischki mahla semê, pee mums reti peerehdeti kupla, bet kâ schahdâ leetainâ laikâ rokâ dabusim, par to baschas leelas. Daschi jaunrudsu maisi jau maluschi, bet milti stipri tumschi. Augstu dahrsi pa leelakai dakai wiseem tukschi: sakals lapu tahrps jau pawafart nospostija ir seebus, ir lapas. —.

No Walles. Schowasar Walleeschi pahrbuhwê sawu walstsmahju. Wezâ, pusfagruwusê koka mahja pahrwehrschas pawisam jaunâ, isnemot jumtu, kursch teek atstahts kâ wezuma leezineeks; daschi gan projektê wezos firmos dakstinus nokrahsot, lai ari tee isskatitos jauni, bet waj tas teem isdosees, wehl jautajums, jo, kâ wisgaram, tâ ari schai leetâ walda neweenprahtiba. Pehz nobeigteem darbeem walstsmahjâ daschi muhsu aisgahdneeki nereti sapulzejas pee monopola, kur daschureis neistruhkst pat „iglihtoto garu". Kreetni eemetuschi, tee fahk atkal kildotees par teem pascheem pagasta buhwes darbeem, un daschureis tik ar puhlem isdodas tos atturet no fakerschanâs. Luhk, zik ahrdigi aisstahw pagasta interesses!

B...l...

Peterburga. Jautajums par galwas pilsehtu pascha waldibas reformu, kâ „Russk. Wed." rakstita, **atlikts,** lihdsi waldiba buhs tuwak eepasinusês ar pilsehtu saimneezibas leetu tâ galwas, kâ ari prowinischu pilsehtâs. Peterburgas domes wehleschanas notikschot schorudenî wezo pilsehtas likuma pamata. Baumas par semstu eestahschu reformu, kâ ari par gubernas semstu atzelschanu, esot pilnigi nebibinatas. No jaunakâm awisem tomehr redsam, ka rihtdeen, 10. aug., eekschleetu ministrijâ buhs sehde, kurâ apspreedis par 1892. g. pilsehtu likumu rewisiju, ziltahl tee atteezas uz Peterburgu. Pee schâs sehdes usaizinati buht klaht ari bijuschee pilsehtas galwas Lichatschews un Ratkows-Roschnows, kâ ari tagadejais pilsehtas galwa un daschi domneeki. Konferenze sawus apspreedumus isdarischot pehz sewischki isstrahdatas programmas.

Projekts par rinka dselszeku eetaistschanu Peterburgâ un Maskawâ, kâ galwas pilsehtas laikrakstî sino, esot atradis waldibas peekrischanu. Dselszekus eetaistschot diwas Amerikanu sabeedribas uz sawu rehkinu, pee kam abt dselszeli ismaksaschot 270 milj. rubli: Peterburgâ — 120, un Maskawâ — 150 miljonu. Konzesijas laiks aptezeschot 90 gadôs.

— **Par pilsehtas waldes rewisiju.** Rigas mahzibas apgabala eezirkna inspektors Sajontschkowskis beidsis rewidet, eekschleetu ministrijas usdewumâ, Peterburgas pilsehtas skolu buhschanu, nodewis spreedumu, ka pilsehtas skolu buhschana esot labi nokahrtota.

— „Now. Wremjas" grahmatu pahrbotawu apmelletuschi 6. augusta nakti sagit un no dselsa skapja un kases issagusschi ap 7000 rbl. naudas. „Now. Wr." kantoris ar grahmatu pahrbotawu atrodas paschâ pilsehtas zentrâ, pretim pilsehtas namam un blakus bankai. Tadehl laikraksts brihnas, kâ wisa leelâ stalgaschana un kasu uslauschana warejuse notikt, ka to neweens nakts sargs naw ne manijis.

Maskawa. Behdigs atgadijums notika sche ar Dr K. G. Bobininu, spezialistu sobu slimibâs. Gara apmulsumâ winsch nokahwa arzirwi pats sawu dehlu Nikolaju, gimnasistu. Dr. Bobinins bij atrattnis un loti mihleja sawus peederigos (mahti un mahsu) un sewischki sawu dehlu, kura dehl winsch waj usupurejâs, lai tikai tam klahtos labi. Bet beidsamâ laikâ pee Dr. Bobinina parahdijâs gara wahjibas simes, kadehl ahrsti eeteiza winam dotees uz laukeem un tur atpuhstees. Maija mehnesî winsch aisbrauza uz Kaschiras muischu, ahrpus Maskawas. Te Dr. Bobininam usbruka nelaime, nomira wina mihlotâ mahte. Behrês winsch gan wehl peedalijâs, tomehr scha gadijuma dehl wina gars pawisam apmahjâs; winsch sahka pats par sewi bailotees un luhdsa bakteri un kahpu studentu, kas bija pee wina weesôs, neatstaht winu weenu, bet pahrgulet pee wina pa nakti. Tee palika ari pee wina, kaut gan nogahja gulet kahdâ blakus ehkâ. Bobininam blakus guleja wina mahsa. Nakti ta isdsirda trokschni, uzsehlas un eegahja pee sawa brahka . . . bet ak, schaufmigs skats atklahjâs winas azu preekschâ: tehws ar zirwi bij pahrzirtis dehla galwu, ka smadsenes no tureenes nahza laukâ! . . . Wina sahka saukt pehz palihga. Dr. Bobinins isslehza no istrâ stahwa pa logu laukâ, pee kam gan ne-eewainojâs . . . Dr. Bobinins patlhkams, labstrdigs zilweks . . . tapat wina dehls labas dabas, uszihtigs un kreetns . . .

Warschawa. Badzeeteji. Warschawa, kâ „Warsch. Dnewn." rakstita, ahtreem soleem tuwojas Neetum-Eiropas leelako pilsehtu „zimilisazijai." Schajâs deenâs diwi Warschawas eedsihwotaji uz eelas nogihbuschi aisbada.

Harkowa. Gepreekschismekleschana semneeku nemeeru leetâ, Harkowâ un Poltawâ, kâ „Harkow. Gub. Aw." rakstita, jau esot nobeigta un akts eesneegtas Harkowas teesu palatas kriminalnodalai. Schâs leetas isteesaschana, ar kahrtu aisstahwju peedalischanos, eesahsees septembra widû.

No Charbinas (Mandschurijâ) mums rakstita wehl schahdi: Zik sen gan ir, kamehr warenais Kreewu ehrglis isplehtis sawus spahrnus pahr Mandschuriju? Tikai nebuhs gadu pagahjuschi, kamehr eesahkts buhwet leelâ Sibirijas dselszeka turpinajums — Kinas austrumu dselszekisch, no Aisbaikalijas robescham lihdsi Port-Arturai pee pee Klusâs juhras. Un kahdas pahrwehrtibas notikuschas wisur tanis weetâs, kuras aisnem schis dselszekisch, kas prasijis no muhsu walsts tik daudz puhlu un upuru, gan naudas, gan zilweku?! Kur agrak flegmatiskais Kineeschu arajs meegaini dsina wagas augligajâ tihrumâ, tur tagad elsdams puhsdams streen zauri twaika tumelsch, mobinadams bisainos greisatschus uz jaunu, jauku dsihwi un isplatidams kulturu schint no dabas tik bagatigi apweltitâ semê. Kur senak stahweja ne zaur ko ne-eewehrojamâs eedsimto sahdschas, tur tagad, tihri pa amerikaniski, iszelas un isaug Eiropeeschu pilsehtas. Pee schahdâm pilsehtam peestaitama ari Charbina (par to nesen pasneedsâm tuwaku aprakstu).

Lihdsi sch. g. junijam sche gahja wiss dsihwi, tomehr wiss beesgan klusu uz preekschu. Bet te scha mehnescha pirmâ pusê parahdijâs no Jukon pilsehtas eenests koleers, kursch sahka turet bagatu plauju. Jhsâ laikâ wiss pahrwehrtâs: Kineeschi tuhlstoschceem behga prom, un ari Eiropeeschi, kam ween bij eespehjams, dewâs uz zitâm malam nogaidit, kamehr epidemija nobeigsees. Buhwes darbi jaunajâ pilsehtâ, aisstrahdneeku truhkuma, nobeidsâs. Ap junija beigam mira ikdeenas zaurmehrâ lihdsi 150 Kineeschu un ap 10 Eiropeeschu, tâ ka krituschos knapi wareja paspeht apglabat. Schehlsirdigâm mahsâm, kas apnemas slimneekus kopt, maksâ 200 rub. mehnesî, felbscheem — 100 rub. un weenkahrscheem strahdneem — 60—90 rub. Sehrgat par upuri krita pats galwenais ahrsts un diwi selbscheri. Kadehl epidemija tik nikni plosas, isskaidrojams zaur leelo netihribu, kura walda apkahrtejâs Kineeschu sahdschâs, kâ ari paschâ ostas pilsehtâ, kura usskatama par tihru netihrumu bedri un epidemiju perekli. Tagad pilsehtâ palikuse warbuht treschâ daka no agrakeem eedsihwotajeem. Tirdsneeziba un buhwes darbi pahrtraukti lihdsi rudenim, jo ar aussa laika eestahschanos, kâ leetpratesi stahsta, sehrga miteschotees.

H. R.

Pee semkopibas ministrijas schoruden noturês konferenzi, kurâ apspreedis par torfa purwu kultiweschanu. Pee konferenzes nem dalibu ari semkopibas beedribu representanti.

Sekofchas krediteestahdes sch. g. julija mehnesî apstiprinatas: septinas krahj- un aisdewu kases, seschas lauku bankas un weena pilsehtas kihlu kase.

Keisarifkas Technifkas Beedribas padome tisaziusê domas, ka buhtu jagreeschas pee waldibas ar luhgumu, lai schâs beedribas Leepajas Nodalai atkautu dabut wisus ahrsemju techniskos laikrakstus un schurnalus bes zensures zauri skatischanas.

Ahrsemneekeem, kas apmekle Kreewijas Widus-Asiju, zaur kara ministra nesen izlaistu pawehli noteegts apmekket sekoschas weetas: Tuschku, Termesu, Kerki un augstak gar Amudarju atronoschâs saldatu nometnes, tapat Bucharu un Kiwu.

Brandwihna monopola gubernâs, kâ no oficialâm sinam redsams, 1898. g. eedsihwotaji isdewuschi **par schnabi ween 228 milj. rubku.** Kronis eenehmis schai gadâ skaidras pelnas no dsehreenu monopola 32,328,183 rbl. Ja akzisi peeskaita klaht, tad schi summa ir 158,760,113 rbl. leela.

Beschbiletneeku isskatischana dselszelôs jau daudzkahrt kustinata, bet wehl schi nebuhschana naw nowehrsta. Kreewijas dselszeku wirsinspektors, slepenpadomneeks Gortschakows sinojis minat zeku ministrijai, ka peem. Aiskaukasijas dselszelôs beschbiletneeku pasascheeru skaits, kâ pasascheeru, kâ pretschu brauzeenôs, esot pahrak leels. Ministrija usdewuse dselszeku padomei schat leetâ spert wajadsigos sokus, kas lai scho nebuhschanu teescham nowehrstu.

Ahrseme.

Apstakli Galizijâ.

Austrijas walsts dalâ Galizijâ, kur eedsihwotaji leelako teesu sastahw no diwejâm Slahwu tautam — Poleem un Rusineem, no kureem pirmee ir muischu ihpaschneeki un pehdejee semneeki, pehdejâs nedelâs bij leelas jukas, par nopeetni lauschu nemeeri, kuri tikko tagad sahk isbeigtees un kureem par ihsto eemeslu bij Rusinu, Kreewu tautas tuwu radineeku, pahrak leela nospeeschana no weetejâs Polu waldibas. Wispahri jasaka, ka pee behdigâ Rusinu tautas stahwokla wainigi sewischki diwi apstakli: pirmkahrt leelâ gara tumsiba un isglihtibas truhkums, jo weetejâ waldiba, kâ wispahri sinams, netikween par tureenes Slahwu tautu garigo usplaukschanu negahdâ un neruhpejas, bet pehz eespehjas strahdâ tai wehl taisni pretim; otrkahrt Rusinu tautas nelaime ir — winas leelâ nabadsiba, kurai sawukahrt par eemeslu atkal — winas issuhkschana zaur Schihdeem. Wispahri jau sinams, ka tahdôs apgabalôs, kur laudis wehl galwenais ahrsts un diwi selbscheri. Kadehl epidemija tik nikni plosas, isskaidrojams zaur leelo netihribu, kura walda apkahrtejâs Kineeschu sahdschâs, kâ ari paschâ ostas pilsehtâ, kura usskatama par tihru netihrumu bedri un epidemiju perekli. Tagad pilsehtâ palikuse warbuht treschâ daka no agrakeem eedsihwotajeem. Tirdsneeziba un buhwes darbi pahrtraukti lihdsi rudenim, jo ar aussa laika eestahschanos, kâ leetpratesi stahsta, sehrga miteschotees.

H. R.

Pee semkopibas ministrijas schoruden noturês konferenzi, kurâ apspreedis par torfa purwu kultiweschanu. Pee konferenzes nem dalibu ari semkopibas beedribu representanti.

Sekofchas krediteestahdes sch. g. julija mehnesî apstiprinatas: septinas krahj- un aisdewu kases, seschas lauku bankas un weena pilsehtas kihlu kase.

Keisarifkas Technifkas Beedribas padome tisaziusê domas, ka buhtu jagreeschas pee waldibas ar luhgumu, lai schâs beedribas Leepajas Nodalai atkautu dabut wisus ahrsemju techniskos laikrakstus un schurnalus bes zensures zauri skatischanas.

Ahrsemneekeem, kas apmekle Kreewijas Widus-Asiju, zaur kara ministra nesen izlaistu pawehli noteegts apmekket sekoschas weetas: Tuschku, Termesu, Kerki un augstak gar Amudarju atronoschâs saldatu nometnes, tapat Bucharu un Kiwu.

Brandwihna monopola gubernâs, kâ no oficialâm sinam redsams, 1898. g. eedsihwotaji isdewuschi **par schnabi ween 228 milj. rubku.** Kronis eenehmis schai gadâ skaidras pelnas no dsehreenu monopola 32,328,183 rbl. Ja akzisi peeskaita klaht, tad schi summa ir 158,760,113 rbl. leela.

Beschbiletneeku isskatischana dselszelôs jau daudzkahrt kustinata, bet wehl schi nebuhschana naw nowehrsta. Kreewijas dselszeku wirsinspektors, slepenpadomneeks Gortschakows sinojis minat zeku ministrijai, ka peem. Aiskaukasijas dselszelôs beschbiletneeku pasascheeru skaits, kâ pasascheeru, kâ pretschu brauzeenôs, esot pahrak leels. Ministrija usdewuse dselszeku padomei schat leetâ spert wajadsigos sokus, kas lai scho nebuhschanu teescham nowehrstu.

Austrijas walsts dalâ Galizijâ, kur eedsihwotaji leelako teesu sastahw no diwejâm Slahwu tautam — Poleem un Rusineem, no kureem pirmee ir muischu ihpaschneeki un pehdejee semneeki, pehdejâs nedelâs bij leelas jukas, par nopeetni lauschu nemeeri, kuri tikko tagad sahk isbeigtees un kureem par ihsto eemeslu bij Rusinu, Kreewu tautas tuwu radineeku, pahrak leela nospeeschana no weetejâs Polu waldibas. Wispahri jasaka, ka pee behdigâ Rusinu tautas stahwokla wainigi sewischki diwi apstakli: pirmkahrt leelâ gara tumsiba un isglihtibas truhkums, jo weetejâ waldiba, kâ wispahri sinams, netikween par tureenes Slahwu tautu garigo usplaukschanu negahdâ un neruhpejas, bet pehz eespehjas strahdâ tai wehl taisni pretim; otrkahrt Rusinu tautas nelaime ir — winas leelâ nabadsiba, kurai sawukahrt par eemeslu atkal — winas issuhkschana zaur Schihdeem. Wispahri jau sinams, ka tahdôs apgabalôs, kur laudis wehl galwenais ahrsts un diwi selbscheri. Kadehl epidemija tik nikni plosas, isskaidrojams zaur leelo netihribu, kura walda apkahrtejâs Kineeschu sahdschâs, kâ ari paschâ ostas pilsehtâ, kura usskatama par tihru netihrumu bedri un epidemiju perekli. Tagad pilsehtâ palikuse warbuht treschâ daka no agrakeem eedsihwotajeem. Tirdsneeziba un buhwes darbi pahrtraukti lihdsi rudenim, jo ar aussa laika eestahschanos, kâ leetpratesi stahsta, sehrga miteschotees.

H. R.

Pee semkopibas ministrijas schoruden noturês konferenzi, kurâ apspreedis par torfa purwu kultiweschanu. Pee konferenzes nem dalibu ari semkopibas beedribu representanti.

Sekofchas krediteestahdes sch. g. julija mehnesî apstiprinatas: septinas krahj- un aisdewu kases, seschas lauku bankas un weena pilsehtas kihlu kase.

Keisarifkas Technifkas Beedribas padome tisaziusê domas, ka buhtu jagreeschas pee waldibas ar luhgumu, lai schâs beedribas Leepajas Nodalai atkautu dabut wisus ahrsemju techniskos laikrakstus un schurnalus bes zensures zauri skatischanas.

Ahrsemneekeem, kas apmekle Kreewijas Widus-Asiju, zaur kara ministra nesen izlaistu pawehli noteegts apmekket sekoschas weetas: Tuschku, Termesu, Kerki un augstak gar Amudarju atronoschâs saldatu nometnes, tapat Bucharu un Kiwu.

Brandwihna monopola gubernâs, kâ no oficialâm sinam redsams, 1898. g. eedsihwotaji isdewuschi **par schnabi ween 228 milj. rubku.** Kronis eenehmis schai gadâ skaidras pelnas no dsehreenu monopola 32,328,183 rbl. Ja akzisi peeskaita klaht, tad schi summa ir 158,760,113 rbl. leela.

Beschbiletneeku isskatischana dselszelôs jau daudzkahrt kustinata, bet wehl schi nebuhschana naw nowehrsta. Kreewijas dselszeku wirsinspektors, slepenpadomneeks Gortschakows sinojis minat zeku ministrijai, ka peem. Aiskaukasijas dselszelôs beschbiletneeku pasascheeru skaits, kâ pasascheeru, kâ pretschu brauzeenôs, esot pahrak leels. Ministrija usdewuse dselszeku padomei schat leetâ spert wajadsigos sokus, kas lai scho nebuhschanu teescham nowehrstu.

rigi tumschi un neisglihtoti, ari materialâ sinâ tee nabadsigi un pahlkuschi, kamehr winu starpâ mihtoschee Schihdi, Wahzeeschi, Puswahzeeschi un wisadi leelekschi dsihwo kâ neeres taukôs. Par Galizijas Rusineem tas sewischki sakams, jo tureenes Schihdi tik pahrdrohschi un nekaunigi, kâ reti kur zitur. Austrijâ un Ungarijâ Schihdi welk wispahri leelu lomu un prezas un rabojas pat ar ministreem un ziteem augsteem eerehdneem un walstswihreem. Tadehl ari Schihdu tur wisur dabun desmitreiz ahtrak taisnibu, nekâ mulkis, neisglihtats semneezinsch. Kahds „Frankfurter Zeitungas" lihdsstrahdneeks, kas schinî wasarâ pa streiku un nemeeru laiku aisjehsis uz Galiziju, ispehtijt tureenes apstahkius, rakstita par Rusineem schâ:

„Pa wisu sawas ustureschanâs laiku Austruma-Galizijâ es dabuju pahrlezinatees par tureenes Rusinu strahdneeku tschaklumu darbâ un leelo peetizibu dsihwes wajadsibâs. Skrandas gehrbees un mihsês apahwees, waj ari gluschi bahsu kahjam, winsch maksaja jau pulksten trijôs lihdsi ar seewu un behrneem bodas uz muischu pee darba. Pats winsch dabun, ka rahda, 50 kreizeru (ap 35 kap.) pa deenu, seewa pee wislabakas algas — 30 kreizeru (ap 23 kap.). Behrnus jau agrâ maseenâ speesch pee darba; tee dabun pa wisu wasaru tikai gulbi (ap 2 rbl.). No schahdâm algam istikt, pratams, gruhti. Tapehz ari nabadsiba tur leela. Rusinu gahjeju un strahdneeku mahjas newar saukt par mahjam, bet — par butkam. Butka pastahw pa leelakai dalai tikai no weenas istabas, kurâ wakareem un seemâ saleen wisa saime. Gaisa un gaismas tur tikpat kâ nemaf. Jumts butkai, protams, salmu, skurstena weetâ greests un jumtâ atstahts tikai — zaurums. Rusinu bariba pastahw leelako teesu tikai no maischeem, kurus sche sauz par kukuruseem, un magonu eikas. Maise ir reti sasneedsama gahrdums, un baltmaiši Rusinu semneeks nepehrk weenigi tik slimam behrnam. Sewischki swinigôs gadijumôs, kâ leeldeenâs, seemas swehtkôs, waj godôs laimigi ir tee, kas spehj eegahdatees schahwetas siwis, rupju, melnu maisi, gabalu zuhkgakas un brandwihnu. Tomehr peedsehruschus semneekus man starp Galizijas Rusineem negadijas redset, jo tik daudz brandwihna tee nespehj nopirktees, ka waretu peedsertees. Wini fihwo leeto ari tahdâs reisâs, kâ saka, tikai sahlu teesâ. Lai gan semneeks pats no tahda gahrduma, kâ wiskas gaka, warbuht sawu muhschu nedabun ne kumosu mutê, tomehr tur tahds eerabums, ka prezotees katram pahrim janes uz muischu kungeem wiņa. Kâ sewischkis eerabums peeminams wehl tas, ka jaunajam wihram pa kahsam wisu deenu kantischoki rosî, ar kuru tas pa jokam schab un tabt aisstat saiwai lihgawinai, ar to simbolikki israhdidams, ka turpmak, ja ta nebuhs winam paklausiga, dabus no teesas suku.

Skolu Rusineem naw, kamehr winu lihdseemihtneeki Poli schat sinâ gan jau tâ puslihdsi apgahdajuschees. Poli eenem ari wisas weetas semes pahrwaldibâ un teesâs — tikpat tai Galizijas pusê, kuru apdsihwo paschi Poli, kâ ari tani, kur miht Rusini."

Gara tumsiba un sewischki materiela nabadsiba bijuse par eemeslu pee tagadejeem Rusinu semneeku un strahdneeku nemeereem un jukam. Warbuht schis jukas, kâ ari eesahkusês Rusinu rospelnu iszelschanas kustiba — uz Kanadu un zitur Amerikâ — paskubinas nu Austrijas walstbu, wairak gahdat un ruhpetees par scho pahrak apspresto Slahwu zilti.

— Kas schis tahds ir, tas Miloslawskis?

— Esot jau nu nes' kahda bajara behlens... Winsch, redsi, atjahjis no Maskawas, no pana Gonsewska, tikai, pikis sasin, esot tahds eeteepigs un negribot bajaram klausit. Duhschigs puika! Stahsta, ka schobeen pee pusdeenas galda tik tik nesaskrehjees truhkts ar paschu bajaru.

— Ar bajaru? . . . Nu, bratschin, redsams, ka naw no wakarejeem.

— Ta jau ir ta leeta! Un, taisnibu sakot, ja winsch dsihws rokâ nelaidsees . . .

— No tab? Nebrihkstet pazelt roku? . . .

Te balsis apklusa. Kirscha eewehroja schogâ masu zaurumu, pa kuru wareja pahrredset wisu, kas notika kaimiņu pagalmâ; winsch pasteidsâs isleetot sawu atradumu un eeraudsija dimus zilwekus, kas eegahja istabâ. Weeks no wineem bij leela auguma, tatschu wina seju Kirscham neisdewâs noredset; otru winsch ar pirmo azu usmetee-nu pasina par „semsties jarischku", ar kuru pagahjuscho nakti bij sastapees eebrauzamâ weetâ. Tik nejauschi issinajis, ka Juris dosees pa Nischnij-Nowgorodas zelu, un gribedams tam pasinot par gaidamâm breesmam, Kirscha apnehmâs dotees uz labu laimi usmekket Juri un Miekseju. Tatschu lihdsi ko winsch bij isgahjis pa wahrteem ahrâ, tuhlin kahds semneeks, apbrunojees ar milnu, aisstahjâs winam preekschâ.

— Palaid, draugs, — Kirscha teiza, luhkodams tikt garam.

— Naw atkauts latsit . . . — semneeks atbildeja.

— Naw atkauts! Kâ tâ?

— Nu, tâ! Naw atkauts, un beigta leeta!

— Ja naw atkauts, tad nelaid ari! — Kirscha noruhza, atgreesdamees pagalmâ.

— Pa otreem wahrteem ari netikt, — semneeks nosauza winam pakal: — tur ari stahw sargs.

— Tad es te eespostits, kâ lamatâs! Ek, welna buhschana! Paklauj' tu, krustehw, laid jel! . . . Es tikai gribu pastaigatees pa eelu.

— Es jau reis tew teizu, ka aisleegts, — waj nebsirdeji?!

— Kas aisleedsa?

— Pahrwaldneeks.

— Kapehz?

— Jods winu sasin; paprast winam paschâm.

— Eh, dahrgais weest! . . . kur nu? — pahrwaldneeks eesauzâs, parahdidamees istabas durwts. — Esi jau usmodees brihnum ahtri.

— Pahrwaldneeka kungs, — Kirscha swarigi teiza. — Kapehz tu mani leez apsargat? Waj es kahdu blehdis waj saglis?

— Nelaunojees, luhdsams! Es noliku sargus, kamehr guleju, bet tagad tas tuhlin atlaidischu. Ei tu, Tereschka! Ej uz mahju!

— Es, saimneek, esmu pee tewis weesbâs, bet ne guhstibâ, un tapehz waru eet, kur gribu.

— Ta, luhk, ir ta keta, ka tâ wis naw! Bajars stingri pawehleja tewi neilaisit no pagalma.

— Waj teescham winsch gribetu mani aisturet ar waru?

— Winsch man pawehlejis, lai tewi labi pameeloju schobeen un rihtu; parihtu, kaut masâ gaismiņâ, nem sawu naudu un firgu, un ej ar Deewu pahtagu, kur pats gribi.

— Nu, ko tad tur wehl sargat! Es jau pats gribeju wehl kahdu beeniņu atpuhstees. Kas man ko steigtees? Ne wisur par welti tâ meelos!

— Timofejam Feodorowitscham nepatihk, ka tu rahdees wina weesem.

— Ak tâ ta leeta! Winsch baidas, es waretu kahpam no Poleem isplahpat, ka Gonsewska nahkamâ bijuse famaitata.

— Tâ jau leekas.

— Es nu eetu par to stahstit! Tad brihsat lai mani nosit ar milnu, nekâ . . . Kas tur, saimneek: rahdas, ka bajara pagalmâ dseed dseesmas? Gribetos gan paskatitees, kâ bajari lihgsmojas!

— Waj tu, draudsin, bes prahta! Gerau-dsis wehl Timofejs Feodorowitschs — lai Deews pasargâ! . . . tad nelaime kahjâs!

— Nu, Deews ar wineem! Lai lihgsmojas, zik patihk pee bajara galda, un mehs, saimneek, palihgsmosimees tepat pee tewis . . . Skat', tur jau nahk atkal weesi!

— Kâ tad tu domâ, draudsin! Wehl schobeen un rihtu kahsu lihgsmibas turpinasees zauru deenu.

Rahdneeku bars, kuru preekschgalâ swarigi soloja pagasta skrihwers, tuwojâs pahrwaldneekam; jaunais pahris isnahza uz trepem sanemt weesus, un pehz brihscha istaba no jauna bij pilna lauschu, un galbi tika apkrauti ehdeeneem un dsehreeneem.

Teem no muhsu lasitajeem, kam naw bijuse isdewiba dsihwot uz lauteem un nowehrot paschu ozim, kâ Kreewu semneeki pameelo zits zitu, isslitees pawisam netijami, zik daudz ehdeena un dsehreena war eeweetot sawâ wehderâ Kreewu semneeks, ja tas sin, ka ehd un dser par welti. Tatschu wisbihwainakais isleekas tas, ka tas pats zilweks, kas weenâ panehmeenâ war apehst tahdu wairumu baribas, ka Italeetis no ta waretu isiikt waj weselu nedelu, wajadsibas gadijumâ isteek ar sauku maisiti waj zwibaku un ar gahrdu muti nodseras aukstu akas uhdeni. Basnizas swehtkôs beewnama kalpi pehz paraduma apstaigâ wisu sahdschu, eedami no mahjas uz mahju; paeet garam kahdai semneeku buhdinai, nosihmetu saimneeka apwainoschanu; ee-eet eekschâ un neko ne-eebaudit, buhtu leels apwainojums saimneezei; tapehz, lai neapwainotu ne weenu, ne otru, dascham labam basnizas wezakajam waj djakonam nahkas eeturet pusdeenu sawas dwbdsimt reises no weetas. Tas isleekas netizami, tatschu pateesibâ tâ noteek, un mehs sche peesprauschanu scho mas paskaidrojumu tadehl, lai muhsu lasitaji redsetu, ka nebuht negrehkojam pret pateesibu, ja leekam pahrwaldneeka weesem bes pahrtraukuma zauru deenu ehst, dsert un lihgsmotees.

Tatschu ne wisi weest lihgsmojâs. Miskrahzeescha strdi nospeeda smags slogs: winsch sahka saudet zeribu uz Jura isglahbschanu. Weltigi winsch puhlejâs isliktees jautrs: isklaidigâs atbildes, nemeerigee skateeni, nepazeetiba, domigais prahts — tas wiss leezinaja par wina dwehseles ustrukumu. Te par laimi, pirms wehl kaimneeks wareja eewehrot wina nospeesto gara stahwokli — laimigas eedomas peepeschi atdsihwinaja wina zeribu, wina seja noskaidrojâs, winsch klusu jautraks un, greesdamees pee pahrwaldneeka, teiza:

— Waj sini ko, saimneek? Ja man ari naw atkauts rahditees bajara mahjâ, tad warbuht tomehr waretu pameet azi wina sirgu stallî?

— Newar, brahlit! Man jabuht pee tewis weenumehr klaht; un tu tak redsi, ka man weesi. Bet kas tew ihsti eenahza prahtâ?

— Redsi: tu man stahstiji par melno Perseeschu sirgu — waj atmini? Tas man neiseet no prahta. Lai gan es mihlu tramigus sirgus, tak, ja winsch pateesi tahds swehrs, kâ tu saki, tad jau ar winu gan nekahda dsihwe nebuhs?

— Ja, brahl, negants, loti negants.

— Nu tapehz! waru wehl eekultees nelaimê. Ja nu man pascham naw brihw eet uz sirgu stalli, tad wismaz leez winu atwest schurpu.

Pahrwaldneeks mafuleet apdomajâs.

— Atwest jau war, kapehz ne, — winsch beidsot teiza; — tikai peemini manus wahrdus: apskati winu, kâ gribedams, bet mugurâ nekahp!

— Bet kâ tad tâ lai waru sinat, waj winsch man berès, waj ne? Lauj tatschu man pajahdelet pa eelu.

— Ne, bahrgais weest, to newaru.

— Nu, ja jau newari, lai paleek; bet apskatit gan gribetu.

— Andruschka! — pahrwaldneeks usauza kahdam jaunam sehnam, kas apkalpoja weesus pee galda. — Notez, draudsin, uz sirgu stalli un paskati sirgu putscheem, lai atweb schurp melno Perseeschu ehrseli.

Parunajees wehl tahdu brihdi ar saimneeku un weesem, Kirscha klusiņam pazehlâs no galda; winsch tuhlin eewehroja, ka sargi gan bij atlaukti no wahrteem, tatschu pee istabas durwim sehdeja leels druknu semneeks, kuram aisschmaukees garam nebij eespehjams. Aistrahzeetis sabahuja sawu sobenu un peeaksteja pee saimneem, ufmanja pahr plezeem nagaiku, noslehpa asoti bunzi un, peegahjis atkal pee galda, nosehdâs kâ pirmak, starp pahwehlneeku un skrihweri.

(Turpmak wehl.)

Sihkumi.

Seewas tikumi. Frantschu seewescha awise „Feminisme" nesen sawam abonentem un lasitajam bija zehluse preekschâ jautajumu, kuras desmit seewetes ihpaschibas buhtu wisteizamakas. Tâ ka uz scho jautajumu atbildejuschas weenigi seewetes, tad atbildes jo skaidri leezina, kâ Franzeeles paschas par sewi domâ. Pehz balsu skaitischanas labo ihpaschibu paschâ preekschgalâ stahw: labsirdiba ar 10,988 balsim; tai seko usupureschanâs ar 10,491, lehniba ar 6599, lahtriba ar 6499, gudriba ar 6204, labdariba ar 5966, kluse pabewiba ar 4632, pazeetiba ar 4568, taupiba ar 4553 un laipniba ar 4036 balsim. Kâ redsams, tad desmit wisteizamako seewescha tikumu skaitâ truhkst ustizība. Schi ihpaschiba, pehz Franzeeschu balsoschanas dabuja tikai dewpadsimtâ weetâ 3688 balsis. Mas peetrischanas pee balsotajam bij ari atradusê atjautiba, skaistums, energija un uzstihtiba.

—ir—.

Ihstee alkohola eenaidneeki. „Waj jums, Mikeli, nemaf wairs naw kunna? Wakar juhs jau atkal bijât peedsehruschees lihdsi nesamanâ. Zik reises jums ne-esmu teizis un mahzijis, ka alkohols ir zilweka leelakais eenaidneeks, kas apkaroj ams tur un kâ wem eespehjams!" — „Bet-teeß wahrdi, jeenigistehws, seita wahrdi! Tikai fakat luhdsami, kas tad tam brukta wirsû un to atkal un atkal par jaunu luhdsetu klaust no pasa-les ahrâ . . . ja muhsu nebuhtu!" —ah—.

Jaunakâs finas wehsta, ka daschôs turcenes Poku laikraksteis pazehluschâs balsis, kuras prasa, la Poleem wajagot ar Rusineem islihgt un sawstarpigi weenotees galwenâjôs jautajumôs par semes eekschejo pahrwaldibu. Schai noluhkâ Jaroslawlas gubernijas Poku-Rusinu konferenzei, kur tad abu tautu atstahwji waretu labu personigi pahrrunat un pahrspreest lihdsekkus un kahrtibu, us kuru pamata weenoschanâs buhtu panahkama. Austrijas Wahzu awises pee tam sobgaligi peesihmè, ka no wiña ta nekas neisnahkschot, jo abâs pusês nebuhschot islihgschanas idejai daudz peekriteju. Bet ari tas jau eewehrojams, kâ tahdas balsis par islihgschanu wispahri sahkuschas pazeltees, un sewischki no swara tas, ka tâs atstanejuschas wispirms no Poku puses: tas leezina, ka Poli negrib buht pahrak ihpasdigi un egoistigi, bet nopeetni domâ par semes wispahrigu labumu un abu tautu labklahjibu. Bet kur Kipra-kee (par kahdeem Polijausskata Galiziju) sahk domat par islihgschanu, tur gan eemesls zeret, ka agraki waj wehlaki ta teescham war notikt, kaut arî no pirmâ gaka tad ikkiltos ne-eespehjams.

Keisars Wilhelms kâ biografs.

Ari plaschâs aprindâs wispahri finams, ka tagadejs Wahzu keisars ir loti wispusîgs zilweks — tik wispusîgs, kahds gan reti kur kad bijis. Winsch ir neween walkneeks, sauscmes un juhras kara spehka mirspawehinieks, augstakais administrators un rihkotajs, neween mahkslas, bailes un finatnes weizinatajs, bet ari pats ir dsejneeks, komponists, glesnotajs, kritikis, dirigents u. t. t. Bet ka keisars Wilhelms buhtu ari biografs, tas lihdz schim gan wehl nebij dsirdets. Tagad nu ari tas notizis. Schâs nedelas otrdeenâ, atklahjot Homburgâ nelaika Wahzu keisareenei Friedrich peemineklu, keisars nolasija ari winas biografiju, kura esot winu pascha fazerejums. Tà tad sawu pirmo darbu un publiku biografiju jeb dsihwes apraksta lauka keisars weltijis sawai pascha mahtei.

Schweize pret kongregazijam.

Ari Schweize, sihmejoties uz garigeem ordeneem, sahkuse sekot Francijas walsts paraugam un preekschsihmei. Kâ no Bernes sino, tad walsts padome pasinojuse 11 seeweeschu kongregazijam St. Gallenas, Wadas un Walisas kantonds, ka 90 deenas tâm teek wehl dots laiks, nokahrtot sawus apstakkus, un pehz tam, — lai gahjà, ka no Schweizes pasuhd! Ja ne, tad tiks israidîtas ar godu. Mineto triju kantonu polizijai jau usdots, ruhpetees, ka waldibas pawehle teek uz mata ispildita. Redsês, uz kureeni latdsees Schweizes muhkenes un garigo ordenu mahjas.

Wahzija. Newaredams sagaidit kehninu Edwardu atbrauzam Wahzijâ, keisars Wilhelms braukschot nowembrî pats uz Angliju un apmelleschot kehninu wina pascha mahjâs.

Franzija. Kâra ministrs generalis Andrè noturejis pirmdeen Parisê stahwoschâ kara spehka pahrskatischanu, pee kam pats bijis usliizees sposchu ziwerk sab bruninu zepurî, kahda zitâs walstis — sewischki Wahzijâ — ir daschâm kara spehka nodalam un kahdu nodomais uz preekschu eewest art Francijâ dascheem pulkeem. Ar scho jaunu zepuri Andrè greesis uz sewi wispahreju usmanibu.

Sina par Francijas islihgschanu ar Siamu ne-esot pateesa un teek tagad oficiali atsaukta.

Holande. Buhru generali Bota, Dewets un Delarejs apmelejuschi presidentus Krügeru un Steinu un tad aisbraukuschi atpakal uz Hagu. Pehz daschâm deenam wini braukschot atkal uz Londonu, kur notikschot kahdas sprunaschanâs ar Angliu waldibas wihreem par Buhru nahkotni. Daschas Angliu awises — sewischki brihwprahtigas — raksta, ka noslehgtais meers esot tahds, kâ ne Buhri, ne ari paschi Angli ne-esot ar to meerâ. Wajagot tapehz ar Buhru wadoneem tagad leetu pamatigi pahrrunat un lahdâ kahrtâ ruhpetees par to, ka wiss Buhreem dotas solijumi teek arî uz mata ispildîti, lai buhtu eespehjams Buhru wasadsibas peenahzigi eewehrot un wobilinat Dcenwid-Afrikâ droschu un pastahwigu meeru.

Dcenwid-Afrika. Kapkolonijas parlaments, kuru Milners par wari gribeja atzelt, tagad sasaukts un atklahts. Tuhlin pehz atklahschanas gubernators sinoja, ka wisdrihsakâ laikâ waldiba eesneegschot parlamentam preekschlikumu, ka pahr Kapstati un Kapkolonijas leelako daku issludinotais kara stahwoklis atzelams un kolonijas pahrwaldischana nododama weenigi zimileestahdem.

Riga.

Par Widsemes gubernatora kanzlejas direktoru apstiprinats no 26. julija sch. g. leibgwardijas Leetawas pulka atwakinats palkawneeks Nikolajs Nikitins, atlaischot to no kara deenasta.

Pasihstamais profesors Adolfs Bastiks, Berlines keisara Friedricha behrnu slimnizas direktors, atzelots scheit, lai eepasihtos ar schejeenes jaunmahlu un peenem [illegible] Rigâ, kâ sak jaunmahl.

Latweeschu teatrs. Teatra kommisija nolehmusi nahkoscho sesonu eesahkt swehtdeen, 1. septembrî 1902. g. ar lugu:

„Wenezijas tirgonis". Skatu luga 5. zehleenôs no Wiliama Schekspira. Tulkojis Essenbergu Jahnis.

Treschdeen, 4. septembrî: „Upura sehrs". Jaku luga 3 zehleenôs no Steina un Waltera. Latwiski tulkojis J. Klawinsch.

Swehtdeen, 8. septembrî: No jauna eestudets „Pasuduschais dehls". Behdu luga 5. zehleenôs no Rudolfa Blaumana.

Agenskalna wasaras teatrî schowakar Kiesslinga ka benefize; israhdîs wina pascha fazereto lugu ij tautas dsihwes ar dseedaschanu: „Die Grünhörner" jeb „Ueber Land und Meer". Lugas weela smelta ij aisgahjeji dsihwes Amerikâ.

Rigas Mikschokasê Beedriba swehtdeen, 11. augustâ, usfahks sawas rudens sapulkses, uz kurâm lihdz schim jau peeteikuschâs wairakas personas ar kahdeem 40 sirgeem.

Dseedataju wakars. Muhs luhdz wehl reis aisrahdît, ka dseedataju wakars buhs rihtâ, sestdeen, 10. augustâ, Tornakalna dahrsâ (Arkadijâ). Sahkums plkst. 8 wakarâ. Pa starpam dseedaschana. Eespejas kartis tiklab preeksch dseedatajeem (dseedatajâm) kâ ari peederigeem dabujamas pee koru wadoneem. A. Argls.

Majorôs, Horna koncertu dahrsâ, otrdeen, 13. augustâ, plkst. 8. wakarâ buhs koncerts, sarihkots no pianistes Puschkowski jkhses un H. Haufera ka, kas abi pasihstami kâ kreetni operu- un koncertu dseedataji.

Keisara dahrsâ schowakar buhs kapelmeistara R. Opitza benefize. Uz programmas starp zitu stahw uwertira is operas „Maritana", un no pascha benefizianta kompozizijam „Jugendträume", „Gürne nicht" un „Gruß an Riga".

Mahkslas salonâ wakar slehdsa Somu mahkslineeku gleznu isstahdi. Salons buhs slehgts 3 nedelas un tiks atwehrts septembra m. sahkumâ. Pa to laiku mahkslas beedribas lafams galds eewerotots bilschu galerijas telpâs, Todlebena bulwarî Nr. 4.

Rigas 11. Ritenbrauzeju beedriba swehtdeen, 11. augustâ, isbrauks uz Jelgawu, kur Kurseemes Ritenbrauzeju beedribai ir interna fazihkste. Nobrauks plkst. 8 rihtâ no kluba telpam. Nodomatais isbraukums uz Mihlgrahwi scho swehtdeenu nenotiks.

Kommisija. Schajâs deenâs sagaida no Peterburgas Rigâ pasta un telegrafa waldes kommisiju.

Konzessijas. Widsemes gubernatora kungs atlahwis:

1) Mikelim Rosenbergam atwehrt Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 11, grahmatu pahrdotawu un lasamu biblioteku, un

2) Franzim Lemanam eerihkot Rigâ, Wentspils eelâ Nr. 50, seepju fabriku bez mechanisla dsineja. (W. G. A)

Wahzijas konsulats. Wahzijas konsuls Rigâ, H. Ohnesseits atwakinats uz 6 nedelam; Wahzijas konsulata pahrwaldituja peenahkumus ispilda pa to laiku Rigas tirgotajs A. Drishauss.

Sweedru-Norwegu konsulats. Tà ka Sweedru-Norwegu konsuls Rigâ — Titze atwakinats, tad konsula peenahkumus pagaidam ispilda Sweedru-Norwegu wizekonsuls Karbisê — E. Bergs.

Swarigs isskaidrojums. Awises wehsta, ka pilsehtas kara klauskbas kommisijam likts preekschâ, peenemt ari pirms loschu wilkschanas pasinojumus un luhgumus par termina pagarinaschanu waj kara klauskbas ispildischanas weidu tahdâs gadijumôs, kur wainu par luhgumu neeesneegschanu laikâ newar uskraut luhdsejeem. Tahlak likts preekschâ, ja warbuht notiktu armijas mobilisazijas mehginajumi, referwâ stahwoschos pirmmahziju skolotajus atkwabinat no eesaukschanas.

Rigas zunftes kaleju meistaru palihgu palihdsibas un behru kase, kâ ij pahrskata par 1900. gadu rehdsams, isdewuse sawu beedru ahrstescchanai un apbedischanai un zitâm wajadsibam pawisam 4428 rbl. 21 kap. Kases kapitals ir 6148 rbl. 28 kap.

Rigas pilsehtas elementarskolâs, kâ dsirdam, mahzibas gadam sahkotees, notikuschas daschas eewehrojamas pahrmainas, newegn atteezotees uz skolu telpam, par kurâm wehstijam atkwakarejâ nummurâ, bet ari skolotaju personala sinâ. Tà par skolas preekschneeku pee Peterbeema pulsenu skolas, pee kuras ilgus gadus swehtigi strahdaja Seberga kgs, tagad, wina wietâ gruhtâs slimibas dehl, buhs lihdschinejs otrs skolotajs F. Dreimana kgs. — Pee jaweenotâm elementarskolam, kuru iepnais nams krahsçhot pazelas pee Toblebena bulwara, isredsets par preekschneeku Walbts Sahlits, kam jaunâ amatâ gan netruhks darba, jo minetâs skolas pastahw no diwpadsmit klasem, kur mahzas 500—600 skolas behrnu. Nowehlam no jawas puses kreetnajam pedagogam tuplas sekmes jaunâ plaschâ darba laukâ! Kr.

Skolas paplaschinaschana. Sasulaukâ sahpigi sajuhtams skolu truhkums. Diwi gadi atpakal Sasulaukâ atklahja weenklasigu pilsehtas elementarskolu; bet ispahdijâs, ka ta newar apmeerinat wisu tureenes eedsihwotaju wajadsibas. Tadehl schoruden ar skolas laikâ sahkschanos schi skola pahrwehrsta par dimklasigu elementarskolu. Skolas telpas lihdz ar to eewehrojami paplaschinatas. [illegible] ari behrnus bez eepreekschejâm finaschanâm.

Schematchas eedsihwotajeem par labu Sarkanâ Krusta Beedribas Rigas schehlsirdigo mahsu labeedriba schagada matiju, junija un julija mehneschôs sanehmuse: no Ilgezeema dseedataju beedribas 5 r. 24 kap., zaur awises „Rishsk. Westn." kantori no Schreienbuschas muschas un dseedaschanas beedribas 15 rbl. 40 kap. nesliam 20 rbl. 73 kap.," kopâ ar agrakeem dawinajumeem — 85 rbl. 23 kap.

Priwata buhwdarbiba julija mehnesî. Julija mehnesî sch. g. Rigas buhwwalde apstiprinajuse 115 buhwplanus (pret 151 buhwplanu gadu agrak).

Drihs- un wairak stahwu muhra namu buhwes apstiprinatas:

a) Eekschpilsehtâ:

J. Donneram, Schkuhnu un Lalpu eelu stuhri, 4-stahwu weikala nams.

K. W. Rosenbergam, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 8. (Krahsotaju eelas stuhri), 4-stahwu dsihwojama ehka.

b) Peterburgas preekschpilsehtâ:

M. Michelsonam, Peterpalas eelâ Nr. 5, 4-stahwu dsihwojama mahja.

O. Kuntzendorfam, Matîsa eelâ Nr. 16, 4-stahwu dsihwojama mahja.

H. Bergholzam, Zehsu eelâ Nr. 5, 4-stahwu dsihwojama mahja.

K. Mengelam, Elisabetes eelâ Nr. 77, 5-stahwu dsihwojama mahja.

A. Stepanowam, Aleksandra eelâ Nr. 114 (Reweles eelas stuhri), 4-stahwu dsihwojama mahja.

L. Birmanim, Reweles eelâ Nr. 49, 3-stahwu dsihwojama mahja.

c) Maskawas preekschpilsehtâ:

J. Steckerhofam, Matîsa eelâ Nr. 52, trihs 5-stahwu dsihwojamas mahjas.

F. Scheffekam, Brunineeku eelâ Nr. 50, diwas 4-stahwu dsihwojamas mahjas.

M. Melnim, Gertrudes eelâ Nr. 70, 5-stahwu dsihwojama mahja.

J. Wihtinam, Stabu eelâ Nr. 77, 3-stahwu dsihwojama mahja.

K. Sommeram, Daugawmalas eelâ Nr. 17, 4-stahwu dsihwojama mahja.

Marienfeldtam, Reweles eelâ Nr. 29/31, 4-stahwu dsihwojama mahja.

d) Jelgawas preekschpilsehtâ:

M. Heisteram, Leelâ Lehgeru eelâ Nr. 7, 3-stahwu dsihwojama mahja.

E. Leinertam, Atmodu eelâ Nr. 14/16, 4-stahwu dsihwojama mahja.

P. Pumpischam, Leelâ Lehgeru eelâ Nr. 45, 3-stahwu dsihwojama mahja.

Malkas peewedumi jau stipri ween waijrojas. Malkas nonehmeju tomehr wehl nawa daudz un malkas zenas widejas, kapehz ari malkas peegahdatajeem nawa nekahdas ceelas pelnas. Tee, kas peefuhta malku no tahleenes, loti nogauschas par neisdewigeem weikaleem, jo neween jau pate malka, bet ari tàs isziršchana, isweschana un nogahdaschana lihdz pilsehtai ismaksajot leelu naudu. Daschi masaki malkas tirgotaji zeeschot pat tik leelus saudsejumus, ka teem bankrots jau klaht. Ziti zenschotees pahrdot sawus malkas krahjumus uspirzejeem jau meschâ, kur malka zirsta, un pat wehl ihe pilsehtâ, uz sawâm laiwam. Saprotams, ka no scheem uspirzejeem pilsehtneekeem sagaidams tikai launums. P.

„Hungerkummeri". Kà sinams, Rigâ katru gadu isrihko trihs launchu swehtkus, kuŗus nosauz par „hungerkummereem", un kuŗus swin par peemiņu tam gadijumam, ka Rigâ reiz senakôs laikôs beidsees bads. Schogad schee swehtki buhs 12. un 26. augustâ un 9. septembrî. Schee launchu swehtki tagad pilnigi nowezojuschees un no teem war iszeltees tikai daschadas nekahrtibas, jo stabâ kahpejam ziti skatitaji sweschi neween ahdokeem, bet ari ziteem preekschmeteem, kuŗi, eekrihdami launchu puhli, war daschu labu eewainot. Pilsehtas walde wareļu gan ruhpetees par labaku ispreezaschanos.

Alekksandra kolonna pee pils ir tik loti fabojusees, ka pamatiga pahrlaboschana te katrâ sinâ nepeezeeschama. Kolonna wairakâs weetâs eeplaisajuse un apklahta ar beesu ruhju. Uz branšu tahpelitem weetweetam redsami daschadi usraksti un strihpas ar kribtu. Wisa kolonna leezina par tàs newihsigu usraudsischanu un uskopschanu. Tà ka Aleksandra kolonna ir waj weenigais leelais schahda weida peemineklis Rigâ, tad jau ais scha eemesla ween to wajadsetu turet koschâ labrikâ.

Jauna parahdiba. Wakar wakarâ Pahrdaugawâ Uhdens eelu no leelo kugu puses un schodeen no Schrödera ka jaunbuhweto mahju puses aisfrustota, kapehz publika teek darita usmanigu, zelu pa Uhdens-eelu waira nemehrot, bet eet pa Dinamindes-eelu. Te nu buhtu jajautà: Kapehz schi eela teek taisita zeeti? Ja pilsehta par bulwerki un eelu negahdatu, tad taischu ta gruntu ihpaschneeki, kuŗu grunts pee-eet lihdz uhdens malai, warbuht par to gahdatu un ari publiku apschehlotu. Ja nu wehl scho zelu gabalinu ar lokeem apstahditu, tad ar laiku Pahrdaugaweschem isnahktu gresna weeta, kur wareļu wasaras laikâ pastalgatees.

Sirgu mozischana Daugawas malâ, pee malkas un baschadu namdarbibas materialu noweschanas noteek waj katru deenu, jo sche pee farkaunajam noliktawam wiss leelais launums naw brugets. Jau sausâ laikâ sche nabaga lopineem beelgam jamoka, bet tagad, kur wiss klajums, pawisam leetus dehl, lihdsinas mutuļim pelei, sirgu mozischana ir taisni brocsmiga, tomehr pilsehtas walde kâ neleek tà neleek scho launumu bruget. Zauru gadu sche web wesumus, simteem sirgu te moza, bet neweens, pat lopu atsstahweschanas beedriba neleekas par to ne finis. Pilsehtas widuzt eelas ļstaisa gludenas kà galdu, bauda naudas isdod sche celu uskopschanai, bet par nomalu laukumu nezeeezeschana ubrugeschanu neweens neihsti ne grascha. — Jo neschehliga sirgu mozischana noteek materialu laukumâ gan-pilsehtas grahwi, wisgaŗam no Leelâs Maskawas ielas lihdz Rigas-Orlas dselsszeļa peestahtnei. Schis milsigais laukums gul loti semu, bet eelas augstu. Ari schis laukums naw brugets, ļnemot masu gabalinu schauras eelinas platumâ. Strahdneekeem jamozas ar smagkeem wehzeem pa dubleem, kuŗas weenmehr sagrimst lihdz rumbam. — Schausmigus lopinu mozischanas ļstatus redz ik no Ogres ritoša lihdz wehlam wakaram. P.

Ij deenas pawehles Rigas pilsehtas policijai. 1) Rigas tramwaju aktiņ beedribai tahlak nodrosinat 5 rbl. kà pateizibas algu Peterburgas Wihrigas 2. eezirkņa gorodowojam Leonam Mizus Nr. 158 par personas aptureschanu, kas 23. julijâ ar pubeli sweda elektrisko dselszeļa tramwajam. Scha naudu atkaŗu peenemt un isdsiwot pehz peederibas. 2) 6. augustâ tirgotaja neatkarkâ laikâ Leelâ Lehgeru eelâ Nr. 52 alus bodê, par ko sastahdits protokols behdz wainiga sauschanas pee atbildibas. (R. P. P. A.)

Tirdsneeziba un saimneeziba.

Rigas mascheenu buhwes fabrikas „Atlasa" akzionari, kà „Rig. Rundsch." rakstita, bijuschi scho trescbdeen, 7. aug., sanahkuschi kopâ „Imperiala weesnizâ"; pee sapulzes bijis klaht ari kahds walsts bankas representants. Scht sapulze sasauktu tabehl, ka fabrikai usnahzis peespeschi gruhts naudas stahwoklis zaur beesicem kredita usteikumeem, kredita samasinajumeem un banku leegschanos, no augusta sahkuma diskontet kundu wekseļus. Pehz tam, kad sapulzê bijis konstatets, ka peenahkoscha prasijuma summa ne-esot leela, kas weegli sadabujama zaur peemaksam no akzionaru puses, klahtesoschee akzionari (to bijis gan tikai $^1/_4$ no wiņa akzionaru kapitala) weenojuschees uz schahdu peemaksu un usnehmuschees ari pahrejos akzionarus uz tam peerunat. Drihsumâ sakauzama ofiziala pilna sapulze, kurâ schi leeta nokahrtojama.

Warschawâ par tirdsneezibas klusumu leezina tas, ka teatra laukumâ, kur agrak neweena pahrdotawa nestahweja tukscha, tagad jau kopsch ilgaka laika trihs pahrdotawu telpas newarot atrast tihrneeku. Tapat ari zitâs tirdsneezibas weetâs daudz boschu telpas stahwot tukschas.

Jauns tarifs. Finanšu ministrija isdewuse jaunu tarifu preeksch pretschu weschanas ar pasaschereru un pretschupasaschereru wilzeeneem. Par wiņâm prezem, ko web ar scheem wilzeeneem, weschanas maksu nems pehz parastâ bagaschas tarifa, aprehkinot par katrâm 10 mahrzinam; pasemindjumi atkauti preeksch sausâ rauga, galas, mescha putneem, siwim, glus un Kreewijas portera, grahmatam, swaigeem augteem un saknem, peena un dsihweem stahdeem.

Nischni-Nowgoroda. Niswakarnakti te pee Sisranas tilta ussprehja tiltam wirsû Austrumu beedribas leelaiwa un apklahdejušes nogrima ar 34 puheem baschadu dahrgu preetschu, kuŗas weda uz gada tirgu. Saudejumi sneedsas pee pusmiljona. Schis tiks beeschi apbraudejis kugneezibu.

Siwas par Latweeschu kugeem. Anna, kapt. Rosente, no Memeles ar plankam, 7. aug. eegahjis West-Hartlepoolâ. Milda, kapt. Tomels, pasees 7. aug. no Rotterdamas ar kokļu uz Narwu; no Narwas schis kugis brauks atpakaļ uz Rotterdamu ar balkeem un plankam, 18 gulschi par standartu. Concordia, kapt. Johansons, dsihrees 7. aug. isbrauks no Trangsundas ar kokeem uz Tyni. Fuchs, kapt. Krause, no Rigas braukdams, 5. aug. eegahjis Newcastlê. Libbe, kapt. Lorenzs, no Grangemutes ar eglem, pehz 11 deenu brauzeena 6. aug. eenahza Rigâ. Emma Marie, kapt. A. Schwede, 6. aug. isbrauza no Rigas ar kokeem uz Tyni. Ehrglis, kapt. M. Bachmans, 1. aug. bijis gataws isbrauk un Archangelskas ar kokeem uz Lowestoftu. Jedwiga, kapt. J. Krauzle, brauks no Londonas gar Kardiffu ar (fuel) debsenî, un daschmantu lahdinu uz St. Luziju, Wakar-Indijâ. No St. Luzijas schis kugis dosees ar daku lahdinu uz D'Enneriju, lahdet zukuru uz Londoni. Bangputhis, kapt. Raudseps, no Kronstates braukdams, 5. aug. eegahjis Pertê. Upesgrihwa, kapt. Leepa, no Wiborgas braukdams, 5. aug. eegahjis Comsâ. Trihne-Zezilia, kapt. Andrus, no Rigas braukdams, 4. aug. eegahjis Dunbesâ. Mateus, kapt. Martinkalns, no Bones ar eglem, 8. aug. eenahza Rigâ. Mosus, kapt. Breinkopfs, no Plymutes ar mahleem, 7. aug. eenahza Rigâ.

Teesleetu nodaļa.

Rigas apgabaltiesas 1. kriminalnodaļas sehdê, otrdeen, 13. augustâ, isteesas schahdas apsuhdîbas:

1) pret Josefu Jakubowitschu un Potapu Poljanjewu — uz š. l. 1654. un 1459. p. 2. daļ. pamatu (par sahdsibu, saweenotu ar slepkawibu), un Pamfilu Belowu — uz š. l. 1654. p. pam. (par sahdsibu eerocischus klaht nehmjot);

2) pret Teodoru Gubowitschu, Leonhardu Sengeri, Johannu Karl Sengeri, un Konstantinu Kuchtinu — uz š. l. 1648. p. pam. (par atklahtu aplaupischanu bez wiņas bardsibas);

3) pret Mihsiu Semenowu — uz š. l. 1647. p. 1. daļ. pam. (par sahdsibu ar eelauschanos apdsihwoklî).

Jewlampiju Petrowu, Jegoru Petrowu, Moschu Lewinu un Esteri Freidi Lewin — uz meerteesn. š. l. 172. p. pam. (par sagtu mantu sleppschanu);

4) pret Hermani Friedenbergu — uz š. l. 1483. p. 2. daļ. pam. (par weeglu eewainoschanu usbrudinajumâ);

5) pret Aronu Morduchu Sarezku — uz š. l. 9. un 1655. p. 1. daļ. pam. (par treschas sahdsibas mehginajumu);

6) pret Micheju Sewenowu, Jegoru Petrowu un Larionu Solowjewu — uz š. l. 1483. p. 2. daļ. pam. (par weeglu eewainoschanu usbudinajumâ);

7) pret Pauli Arwidu Schulzi — uz meerteesn. š. l. 169. un 170. p. 5. pkt. pam. (par sahdsibu) — dehl diwu spreedumu saweenoschanas;

8) pret Karli Kuplinu — uz meerteesn. š. l. 169. p. pam. (par sahdsibu) — dehl diwu spreedumu saweenoschanas. —ds.

Jaunakâs finas.

Kopenhagenâ, 21. (8.) augustâ. Prinzis Kristians un prinzese Aleksandra aisbrauza ar twaikoni „Primula" uz Peterburgu.

Parisê, 21. (8.) augustâ. Greekijas kehninsch aisbrauza schodeen pawakarâ uz Peterburgu.

Kapstatê, 21. (8.) augustâ. Atklahjot parlamentu, gubernators fuzija starp zitu, ka ministri essot pahrnemti no sameerinaschanas un islihdsinaschanas jautam un darischot wiņu, kas winu spehkâ stahw, lai usturetu Anglu waldibas zeenibu un swaru.

St. Helenâ, 21. (8.) augustâ. 997 Buhri, starp teem ari generalis Kronjè ar sawu kundsi, aisbrauza trescbdeen uz Dcenwid-Afriku.

Nujorkâ, 21. (8.) augustâ. No Kolumbijas sino, ka waldibas kara spehks ar 6 generaleem padewees dumpineekeem.

Nujorkâ, 21. (8.) augustâ. Franzija, Wahzija un Anglija zehluschas eerunu pret Wenezuelas ostu blokadi.

Tirgus u. z. finas.

Fondi.

Sw. Peterburgâ, 8. augustâ 1902.

	Pahrdew.	Sallgts.
Wekseļu kurss, Londonas 3 m.	—	94 15
4% walsts zeeta	97 1/2	97
5% premija aisnehm. 1. isslah. 1864. g.	465 1/2	462 1/2
5% „ 2. „ 1866. g.	355 1/2	352
5% „ bihl. fihm. muischn. agrar bank.	290 1/2	287 3/4
3 1/2% muischn. agrar bank. lihkn fihmes.	89 1/2	89 1/8
4 1/2% Rafamas-Ufsalas dselszeļa obligaz.	—	100 1/8
4 1/2% Sw. Peterb. pilsk. hip. b. lihd. fihmes.	—	94 3/4
4 1/2% Witnas agrar-bankas lihku fihmes	—	98 3/4
4 1/2% Maskav.	—	94 1/8
4 1/2% Poltawas agrar-bankas lihku fihmes	—	93 1/8
4 1/2% Sarkowas agrar-bankas lihk. fihmes	—	94 1/8
Dcenwid-Reedsmas dselszeļa akzijas.	—	93
Kreewu ahrk. tirdsn. bankas akzijas	—	295
Sw. Peterb. starptaut. tirdsn. b. akzijas	—	350
Sw. Peterburgas diskontobankas akzijas	—	398 1/2
Rigas kommerz-bankas akzijas	—	226
Kreewu-Baltijas wagonu fabrikas akzijas	—	960

Mihtdeenas kalendars.

Sestdeena, 10. (28.) augusts. — Wahrda deena: Lawrentijs, Sikfts, Agapijs, Lahrenzijs, Aterija un Paula. — Saule lez plkst. 5.06 min.; noree: plkst. 7.44 min. Deenas garums: 14 stundas 38 minutes.

Telegrammas.

(Kreewu Telegrafa Agentura).

Peterburgâ, 8. augustâ. Wakarwakarâ plkst. 9 un 30 min. notika Kolpinâ, Wina Majestates Keisara, Meklenburgas-Schwerinas leelhercoga un zitu Wisaugsto personu klahtbuhtnê, wakara manewri ar zihņas schaufchanos. Ap plkst. 10 un 25 min. Wina Majestatei Keisaram labpatikûs dotees atpakaļ uz Peterhofu.

Peterburgâ, 9. augustâ. Profesors Pasternazkis nomira. — No 1—7. augustam Mandschurijâ wisâs galwenâs weetâs, kuŗâs kolera plosas, mirstiba masinajas. Blagowe schtschenskâ no 30 jul. lihdz 5. augustam saslimuschi 64, nomiruschi 47, Port-Arturâ — 61 un 41, Inkorâ, Charbinâ un Girinâ saslima beidsamâ laikâ 10—19 deenâ. Mukdenâ gan slimo skaits nemasinajas. Kolera Amuras apgabalâ tomehr arweenu wehl eet uz preekschu. Atsewischki slimibas atgadijumi parahdijuschees kahdâs 7 sahlskâs un kahdâs 8 nomalu nometnês. Wladiwostokâ no 27. jul. lihdz 1. aug. saslima 12, nomira 5. Irkutskâ nomira slimneeks, kuru atweda sche no Baikala stazijas. Chabarowskâ koleras sehrga peerehmâs. No 26. jul. lihdz 1. augustam saslima 54, nomira 24. Sperti soli gar wisu Sibirijas dselszeļu, lai aisargatos no koleras. Sarkanâ krusta beedriba nosuhtijuse turp 55 schehlsirdigas mahsas. Odesâ atsewischkâ barakâ eeweetotee 7 slimneeki, kuŗus domaja esam ar mehri saslimuschus, pa daļai atlaisti, pa daļai pahrwesti uz pilsehtas slimnizu, tadehl ka pee winiem naw atrasta mehra slimiba.

Peterburgâ, 9. aug. Winas Keisariskas Augstibas Leelkņases Jelenas Wladimirownas laulaschana ar Greekijas prinzi Nikolaju notikta uz 16. augustu Zarskoje Selas Leelâs pils baltnizâ.

Kronstatê, 8. augustâ. Eskadres bruņu kugis „Imperator Nikolai" nobrauzis wispirms uz Leepaju un no turcenes dosees uz Widus juhru. — Rihtdeen bruņu kugis „Admiral Tschichatschew" ar sawa komandanta Arzenlowa lihki dosees uz Peterburgu uz wina paglabaschanu.

Nowgorodâ, 8. augustâ. Pastahwigais leetus un aukstums laukdarmeeku zeribas sche pagalam isnihzinajuschi. Wolchowa tà pahrplahduse, kà wehl nekad agrak.

Abschkentâ, 9. aug. Schis gads raschas sinâ loti bagats, graudu daudz un tee labi. Perseschu strahdneeku bij maz, labiba palika bascha nenokopta aiz strahdneeku truhkuma. Ari wihnogu raschu sagaida laba.

Werschbolowâ, 9. aug. Wakardeen sche isbrauza zauri, uz Peterburgu braukdams, Greekijas kehninsch.

Дозволено цензурою. — Рига, 8-го августа 1902 г.

Izdewejs un redaktors Fr. Kleinberga.

Keisariskas Kreewijas Dahrskopibas Beedribas Rigas Nodalas

1. dahrskopibas isstahde Rigâ

Wehrmana parkâ, no 1902. gada 19. lihdz 22. septembrim

uz pilnas sapulzes nolehmuma pamata 4. augustâ 1902. gadâ

uz nahkoschu 1903. gadu.

Isstahdes programmas wisâs weetejâs walodâs lihdz ar pasinojumu lokznem pasneedz katram, kas wehletos peedalitees kâ isstahdittajs: Nodalas preekschneeks **Fr. Lassmans**, Alekfandra bulwarî Nr. 1 un Nodalas sapulzes deenâs **pee kases.**

Kurmenes

pagasta kreesa. Zaunzelgawas aprinki zaur scho usaizina personas, kam kahdu prasijumus pret to, ka pee Ghrbergas pagasta pieraksitiet **Juris Petera dehls** un wina seewa **Lihba Jahna meita Semmit** peenem **behrnu wertâ** pee schi pagasta pierakstihts **Mahrtiņa Jahna dehls** un wina seewas **Juhles Benjamina meitas Peterson** dehlu **Kahrli**, dsimuschu 20. junijâ 1893. gadâ., tahdas pretrunas peeneest schai pagasta teesai lihdz 10. septembrim sch. g., jeb zitadi tiks no schihs pagasta teesas nolemts augscha minetu peenemschanu behrnu wertâ atzaut, pamatojotees uz pagasta teesu ustawa 277. panta.

Kurmenê, 5. augustâ 1902. g.

Preekschsehdetajs **P. Putneeks.**
864b Skrihwers **M. Naglis.**

Adrefes.

Adwokats
D. K. Tomberg's,
dsihwo tagad
Terbatas eelâ Nr. 56, dsihw. 4,
Nemaš eelas stahrt.

usņem ziwilprahwu weschanu, aisstahw strahpes leetâs un runajams rihtôs no pulksten 8—10 preeksch pusdeenas un no pulksten 4—7 pehz pusdeenas. 128a

---

Zaur scho pasinoju ka esmu atwehris Rigâ, **Suworowa eelâ Nr. 7** priwatu
865b

azu kliniku.
Dr. med. G. Reinhards.

Sobu flimneeku poliklinika

pee jahwahrstu skolas ir **atwehrta** un teek ikdeenas no pulkst. **10—4** pehz pusdeenas **sobu flimneeki** peenemti.

Turpat peenem paskellejumus uz wisadeem **mahksligeem sobeem** kâ arî uz sobeem pilnigâ sastahwâ.

Honorars pehz takses.
Marijas eelâ Nr. 9.
9ub5 **Direkzija.**

Nannuma ahdas, fiskaliskâs, pubschas un wenerikâs slimibâs runajams pa waskaras laiku ikdeenas no pulkst. **10—2** pusd. un **4—7** wak. Swehtdeenâs tikai no pulkst. **10—2.**

Dr. H. Levy,
prakt. ahrsts.
Suworowa eelâ Nr. 10.
1147b **Pretim Wehrmanu dahrsam.**

Poliklinika

ahdas un dsimuma slimibâs,
Rigâ, Schkuhnu eelâ Nr. 16. Staptu **isņemschanu** ar **elektrisku apgaismoschanu, ahrstoschanu ar elektrizitati.**

Slimneekus peenem katru deenu no pulkst. 12—3 pehz pusd.

H. Simonsons,
871b eestahdi pahrwaldoschs ahrsts.

Alekfandra eelâ Nr. 84.

Runâ fimwas **wenerikâs, ahdas** un **dsimuma slimibâs** no pulksten 9—11 preekschpusdeenas un no 6—8 wakarâ.

Dr. N. Hirschberg
prakt. ahrsts. 414b
Alekfandra eelâ Nr. 84.

Profesora Wagnera
stahdu baribas sahls
semkopschi istahu kulturni, lihdz ar apraksta, kâ jakopto, dabujams dsihwâ
à 20 un 40 kap.
Fr. Lassmaņa
fehklu tirgotawa Rigâ,
Alekfandra bulwarî № 1.

Beedribu sinojumi.

Rigas Katrindambja palihdsibas beedriba.

Swehtdeen, 11. augustâ 1902. gadâ, pulksten 1 deenâ

Ahrkahrt. beedru
sapulze

Grünfeldta ķga sahlê (agrak Karlewitza) Dsirnawu eelâ Nr. 109.

Deenas kahrtiba:
1) 4 baltu skaitischana wehleschana.
2) Protokolista wehleschana.
3) Sapulzes wadona wehleschana.
4) Pagahjuschas beedru sapulzes protokola nolasischana un apstiprinaschana.
5) Kahrtibas rullu zaurlukoschana un apstiprinaschana.
6) Kahda beedra sudsibas leeta.
7) Padomes nolehmuma pahrsudsiba no kontroleereem.
8) Bibliotekas leeta.
9) Par beedribas dsellsskapja atsleedzam no rewidenteem.

NB. **Rigâ dsihwojoschee beedri par sapulzes neapmeklejschanu tiks foditi uf statutu pamata.**

NB. Kahrtibas rullu komisija teek lubgta ceraštees pulkstien 12 deenâ turpat.

851a **Walde.**

Ewangel. atturibas beedribai
ekonoms

wajadsigs. Reflektantem japeteizas **13. augustâ sch. g.** pulkstien 8 wakarâ beedribas telpâs **Gertrudes eelâ 30.**

863a **Preekschneeks.**

Mahziba.

10ø **Deb: Kapitals Kred:** 10ø

Pasiwi:	Prasschana ir KAPITALS!
Grahmatwedsk.	Augstaka alga!
Korespondenze	Zeon. stahwoklis!
Tirdsn. rehkin.	Kursi:
Kantoru darbos	kungeem, damam, welkalneekeem, amatneekeem.
Latw., Krewu jeb Wahzu walodâ	Mahkslb. sahkums katrâ laikâ.

Par weselu
zeem. welkalneekeem eelaizu kruschņus spehkus no zaweem mahzekleem (kung. un dames) un lubdzu, wajadsibâ pee manis laipni peeprasiti.
Prospektus peesuhtu par weltu.
J. Kasizkira,
Rigâ, Basteja bulwarî Nr. 11, pee Fikeloja tilta.
Kun. p. 1—3 un 7 w., zitê laikâ: **E. Plates drak.**
Par sekmem gahwoju.

Dejas mahzibâ

pee daschadeem kursteem un priwat-stundâm

peteikschanos peenem katru deenu

leelâ Kaleju eelâ Nr. 29.

M. Kaulinsch,
pilsehtas realskolas dejas skolotajs.

„Rigas Awises"

apstellesumus peņem **Leepajâ** Graudu eelâ № 89, **Kairis'a** ķga grahmatu pahrdotawê. Turpat ari isdalama weela.

Radisi
Wasaras rutki,
Schpinati,
Salati

wehl tagad sehjami. Labako sugu sehklas pehdahwê

Fr. Lassmaņa
sehklu tirgotawa
Rigâ, Alekfandra bulwarî № 1.

Schagada skahbi kaposti

dabonami katru deenu uz tirgus pee
G. Rudsit.

Peeklihdis

melns **schnuzelis,** taksehlis, ar sehbiti un podsiņu ap kaklu un pret sludinajuma samaksu sanemams **Wentspils eelâ № 30.**
797a

Kreewu skolotaja

peenem **pansijâ** lihdz ar mahzibas pahrraudsibu. Maksa 200 rbl. gadâ. Alekfandra eelâ № 45, dz. 2 no 9—12 r. Turpat isdsirejama leeka nemehdeleta **istaba.** 786a

---

Skoleni

atrau **lehtu punktu** ar un bez ustura Romanowa eelâ № 75, dz. 10. 789a

---

Meita

preeksch lehka un istabam, kâ arî **behrnu meita** pee 1 un 8 gadus wezeem behrneem, ar labam leezibam, jeb personigâm rekomendazijâm, kusa freewisti jeb paschâ runâ, wajadsiga **Skolas eelâ № 20, dz. 4. 802**

Masgataja

apnemas masgat weļu, kleitas un wis. das ischahstas leetas, **Marijas eelâ Nr. 126.**
781a **A. Eglit.**

Eestrahdajees mahzeklis

war peeteikties Agenskalnâ, Puķu eelâ № 2 kolonial tirgotawâ.

Siltumniza

(treschpuss) nopelschanai pahrdodama Dzeguņmuischâ, Kihpschu ezera eelâ Nr. 16. Rakstiski solijumi nododami Rigas Buhwbeedribas kantori, Alekfandra eelâ Nr. 31. 792a

---

Saweem godâ. kundzim un zeen. publikai pasinoju, ka sawu

sahbaku u. kurpju weikalu

no Berga basara ezmu **pahlaschinajis** un **pahrzehlis**

Marijas eelâ Nr. 8.

eepretim Berga basaram

P. Waldmans sen.,

Pehdahwaju leelâ iswehlê glihtus un stiprus **apawus** preeksch bahrnam, kungeem un behrneem un eedrohschinos pesstihmet, ka mani lihdschinejee kundes par manu prezi istikuschees katreiz kotti atsinigi, pastellejumi teek ihsâkâ laikâ ispildîti. 844b

---

Rigas Jubilejas isstahdê 1901. g. augustâ gadalga **Grand Prix** un 2 selta medaļas Nischni-Nowgorodâ 1896. g. **selta medalis.**

G. Pirwitz & Co.

Rigâ, dibinata 1876 g.

Turbinu, labibas un sahgu dsirnawu buhwetawa.

Lihdz schim pahri par 350 turbinam darbâ.

Gruhdu ganzi, schkindeļu maschinas un wadmalu weltuwas. Sahgu gateri preekschlaikameekeem.

Dsirnawu akmeņu noliktawa.

Wecnigâ slawena **Voigtsdorfas** dsirnawu akmeņu pahrdotawa, kuri sastahw no sihkstas un itin **lehsdhermaņas** weelas preeksch wisadu labibu graudu rupsmalschanas Tehrauda drahtis kahrstuwes no slawenâs Aachenas firmas **Müller & Schervier**

Schweizijas sihda gahse pr. zilindereem no bubulita un krischlakrescha stipruma.

Pastahwigs krohjums, apm. 400 dsirnawu akmeņu un 25,000 p. karstuwes.

Skolas semestra sahkumâ peedahwaju **par wislehtakam zenam un preeksch wisam skolam**

Skolenu zepures un kokardes.
Skolenu ranzas.
Skolenu josias ar sprahdsem.
Skolenu tuhkus

preeksch apgehrbeem un mehleleem.

E. Laukedrey,

leelâ Minz eelâ Nr. 12,

Spezial weikals preeksch kareiwju un zivil drehbju peedernumeem.
842b

Wehl neweenu schujama maschinu

naw tik ahtri peekrischanu eemantojusi, tiklab pee pirzejeem, kâ pahrdewejeem, kâ zaur sawu weenkahrschu mechanismu ezerematâs

Original „Victoria" schujamas maschinas,

kuras naw lihdzigas ne Singera ne ari zitu sistemu schujamâm maschinam. Minu istirigâ un weenkahrschakâ konstrukzija istihta wisur par labako

Dabujamas pee **M. Ruttakas,**
schujamo, adamo maschinu un welosipedu magasina Rigâ,
8256 **Wehwera eelâ Nr. 20.**
Eewehrojams pirzejeem: Katrai isstai **Original „Victoria"** schujamai maschinai atrodas **uf rokas** bes nofukuma **Original „Victoria"** ari mehi **№ 3.**

Wisadus rakstus

Kreewu walodâ koti pamatigi un par masaku atlihdsibu isgatawo Romanowa eelâ № 57, sen. teesu eerehdnis **P. Ewers.**

NB. Runajams no pulkst. 8—10 rihtâ un 4—5½ pehz pusd., ari swehtdeenam un wakareem. 904b

---

Praktel pehz zigorieem sem firmas **„A. Puchk"**, tee ir labi. **Familijas kafeja,** wesseligs dsehreens. **Maksita eefalu kafeja,** nerwu stiprinadams dsehreens. **Eefalu kafeja,** kafi beriga preeksch behrneem un wahjem nerwem. Atkalpahrdewejî dabu augstu rabatu. Dabujama wiņâs leelakôs weikalôs Rigâ. 89b

Pehdeja sihme!

„Rigas Awisi"

ihsala Leepajâ Wokfales eelâ № 8, pee **Johann Wey.**

Louis Edelberga,

juwelu-, selta-, sudraba-, alfenida un pulkstenu weikals, atrodas tagad

Alekfandra eelâ Nr. 4,

un **Alekfandra eelâ Nr. 5.**

Wisadi apstellejumi un reparaturas teek noteiktâ laikâ un lehti isdarîti. Pastahwigi krohjumâ **laulajamee gredseni.** Leetotas sekta un sudraba leetas top atpirktas par wisaugstakam zenâm. 813b

---

Notalu leetas

leelâ iswehlê teek lehti pahrdotas.

J. Puchk, 88b
rotalu leetu noliktawa,
Marijas eelâ Nr. 9, Nefterowa mahjâ.
Satcikschunî un dreijataju darbi teek isdarîti ahtri.

Isrihkojumi.

Muskas un dseedaschanas beedriba

„Rokle"

laipni peedalotees wairakkem koreem ar apmehram 300 dseedatajeem, sarihkos swehtdeen, 11. augustâ sch. g. leelus

dahrsa swehtkus

ar

dseedaschanu un deju.

Sahkums pulksten 5 wakarâ, beigas 4 no rihta.

Dahrss tumsai metotees taps **bengaliski krahschni apgaismots.**

Eeeja bahrnam un beedreem 40 kap., weesu kungeem 50 kap.

Spehlês eezeemitgis Reinholda ķga ragu orkestrs.

Plaschakas sinas afischâs.

NB. Leetainâ laikâ isrihkojums sahlê.

860b **Preekschneeziba.**

Tornakalna pilsehtas parks

„Arkadija"

(eepreksch Tornakalna dsihwoklis).

Peektdeen, 9. augustâ un **swehtdeen,** 11. augustâ sch. g., no pulksten 1—8 pehz pusdeenas un no 5—11 wakarâ

Kareiwju konzerts

Sahkums pulksten 1 pehz pusdeenas, beigas pulksten 10 wakarâ.

Eeejas maksa: (eerehdnot labdaribas nolukâ): **Weesu kungeem 40 kap., behrneem un bahrnam 20 kap.**

Pilniga bufete.

Spehlês kareiwju muskas.

795a **Preekschneeziba.**

Algezeema Parks.

Dinamindes eelâ № 50.

Alus daritawas ihpaschneeka Fr. Schindler ihpaschums.

Swehtdeen, 11. augustâ 1902. g.

leela burwju israhde

preeksch behrneem uswesta no **Mahkslas Alekfandra** ar sekojoschu

deju.

Spehlês **pilnigu orkestru** sem kapelmeistara **H. Berendta ķga wadibas.**

Sahkums pulksten 4 pehz pusdeenas.

Eeeja 25 kap., behrneem **20** kap.

841b Weikala wadons **K. Granowsky.**

Zeribas beedribâ (Altonawâ).

Setldeen, 10. augustâ 1902 g.

Teatris.

Israhdis

Tschiganeete.

Skatu luga 4 zehleeņos no Rosenthala-Krußmina.

Israhdes sahkums pulksten 9 wakarâ. Preeksch un pehz teatra

Deja

dahrsâ (leetainâ laikâ sahlê)

Muskas sahkums pulksten 8 wakarâ.

Eeeja: 1. weetâ 1 rubli, II. weetâ 75 kap., III. weetâ 50 kap., ballê wesseem kungeem 50 kap., un bahrnam 40 kap. Teatra apmeklejateem deja bihrwa.

NB. **Biletes eepreekschâ dabujamas** Agenskalna basarâ, Purpeteru grahmatu pahrdotawâ un Zeribas beedribâ pee eenahkuma.

Dsihwoklis

sastahwoschi no 2—5 istabam lihdz ar wisseem **peederumeem,** tehrpi isstrejami **Alekfandra eelâ № 151.** 761a

---

Kopbrauceens uz Metraini

14. augustâ a. c.

Sapulcesanâs Rigas Latv. Beedribâ pulksten ½9 no rita.

Lektonijas oldermans.

Sahrtuuka palihdsibas beedriba.
Isees 11. augustâ 1902. gadâ

Salumos

uz sauso **Schnabowitscha kunga dahrsa** Kalnzeema eelâ № 193.

Kreetna lauka muskla bes pausem.
Wihriga bufete.
Sahkums pulksten 1 deenâ.
Eeeja beedreem un bahrnam 25 kap., nebeedrem 35 kap.

Zeen. publiku beedriba gahdâs **fallifmi** no Agenskalna tuzigscha lihdz **salumu weetai zaur Hermann ķga omnibusseem,** kuri no **brunku** no tureenes **ikkatru stundu** stundat stundu.

Beedriba noees no beedribas telpam Kalnzeema eelâ № 80, pulksten 12 deenâ.

Leetainu laiku dehl isbraukums notiks nedelu wehlak.
791a **Preekschneeziba.**

Schreienbuschas muskas un dseedaschanas beedriba

isrihkos swehtdeen, **11. augustâ 1902.** g., **Agtes kunga dahrsâ, Kihpschu ezera malâ.**

Salumu balli

Sahkums pulksten 1 pehz pusdeenas, beigas pulksten 10 wakarâ.

Eeejas maksa: (eerehdnot labdaribas nolukâ): **Weesu kungeem 40 kap., behrneem un bahrnam 20 kap.**

Pilniga bufete.

Spehlês kareiwju muskla.

795a **Preekschneeziba.**

„Anfekta" tautas namâ.

Waskaras teatris.

Swehtdeen, 11. augustâ sch. g. israhdîs:

„Nisgahjeji".

Pehz tam:

deja.

Tuwakas sinas afischâs. 862b

Kugu sinas.

Rigâ eenahkuschi kugi.

7. augustâ. Danu tw. Pampa, kapt. Kristensens no Aalborgas ar kriptu. Wahju tw. Luna, kapt. Swers no Rotterdamas ar mantam. Kreewu gaf. sch. Rosus, kapt. Breinkops no Pilmuides ar Kinas akmeni.

8. augustâ. Kreewu tw. Hurricane, kapt. Schmits no Peterburgas ar mantam. Kreewu 3 mast. gaf. sch. Mateus, kapt. Martinkalns no Bonefs ar ogleem. Danu 3 mast. gaf. sch. Wilhelms, kapt. Josephsens no Aggursundes ar kriptu. Angļu tw. Moibart, kapt. Millers no Dundejas ar sillem. Dan. tw. Botnia kapt. Bey no Kopenhagenes ar mantam. Wahju tw. Anna Rodens, kapt. Rölcks no Stokmarindes ar balastu. Dan. tw. Hafnia, kapt. Troesengaards no Kopenhagenes ar ubdeni.

No Rigas isgahjuschi kugi.

7. augustâ. Lw. Teia, kapt. Redaß is uf Stettini ar malku. Kw. Hispania, kapt. Puists uf Stettini ar koksehdam mantam. Tw. Penelope, kapt. Dehn uf Stettini ar balastu mantam.

8. augustâ. Lw. Daga, kapt. Newmanns uf Hull ar koksehdam mantam. Lw. Gratia, kapt. Stuhs uf Dundreschi ar malku. Lw. Rahwenli, kapt. Mihlbrets uf Aberdeenu ar malku.